

A close-up portrait of an elderly man with grey hair, looking slightly to the right. He is wearing a grey sweater over a dark shirt and a thin chain with a small cross pendant. The background is dark. In the top right corner, there is a yellow square containing the year '2018'. In the bottom right corner, there is a logo for 'Vrienden van De Hoop' featuring a stylized sun or flower icon above the text.

2018

Jaarverslag

Stichting Vrienden van De Hoop

Vrienden van **De Hoop**

Stichting Vrienden van De Hoop
Provincialeweg 122
3329 KP Dordrecht

Telefoon: (078) 6111 355
Email: info@vriendenvandehoop.nl
Website: www.vriendenvandehoop.nl

Bankrekeningnummer:
NL06.INGB.00.00.38.38.38

Kamer van Koophandel Rotterdam:
nr. 41118128

Deelnemer:

Lid:

Inhoudsopgave

Vrienden van De Hoop in één oogopslag	4
Wie zijn wij?	6
Voorwoord.....	8
De organisaties en mensen die geholpen werden.....	9
Activiteiten in 2018.....	32
Financiële resultaten 2018.....	40
Communicatie met belanghebbenden	42
Bestuur en directie.....	44
Interne organisatie.....	45
Verantwoordingsverklaring.....	46
Vooruitblik 2019-2021.....	49

Jaarrekening

Balans per 31 december 2018	52
Staat van baten en lasten 2018.....	54
Kasstroomoverzicht.....	56
Lastenverdeling.....	58
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling.....	60
Toelichting op de balans per 31 december 2018	63
Toelichting op de staat van baten en lasten 2018	73

Overige gegevens

Vaststelling jaarrekening	79
Controleverklaring.....	80

Bijlagen

1. Specificatie van de materiële vaste activa
2. Overzicht van de financiële vaste activa
3. Specificatie giften, bestemmingsfondsen en bijdragen
4. Verschillenanalyse

Vrienden van De Hoop in één oogopslag

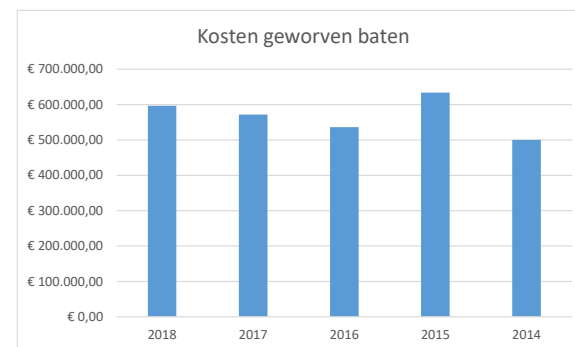
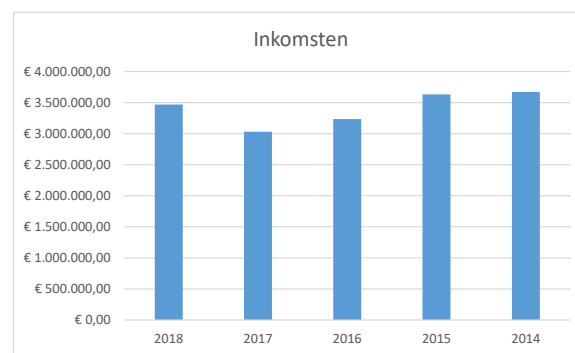
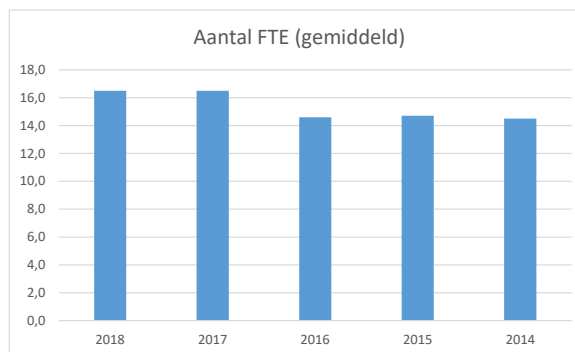
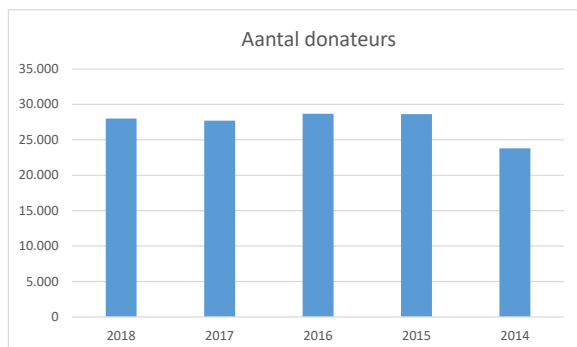
Stichting Vrienden van De Hoop ondersteunt het werk van De Hoop en gelieerde stichtingen met giften, verhuur en beheer van gebouwen en met expertise op het gebied van (onder andere) communicatie.

Stichting De Hoop is een christelijke ggz-instelling die op betrokken en deskundige wijze kinderen, jongeren en volwassenen met psychische of verslavingsproblemen wil helpen tot herstel te komen. Dat herstel vindt plaats op vier gebieden: in relatie tot zichzelf, de ander, de schepping en God. De Hoop wordt geïnspireerd door de kracht van het Evangelie. Door de Bijbelse opdracht is er de rotsvaste overtuiging dat er altijd hoop en perspectief is. De Hoop helpt mensen op weg naar een nieuw leven.

De Hoop heeft haar hoofdvestiging in Dordrecht. Daarnaast is De Hoop onder andere actief in Amersfoort, Houten, Rotterdam, Veenendaal en Vlissingen.

De missie van De Hoop is het uitvoeren van de Bijbelse opdracht in Spreuken 24 vers 11 (Statenvertaling): "Red degenen, die ter dood gegrepen zijn, want zij wankelen ter doding, zo gij u onthoudt."

Wie zijn wij?

Stichting Vrienden van De Hoop, opgericht in 1977, heeft als belangrijkste doelstelling om Stichting De Hoop en aan haar gelieerde stichtingen te ondersteunen, in het bijzonder de zorg- en hulpverlening die niet of slechts gedeeltelijk door verzekeraars of de overheid wordt vergoed.

Dankzij de giften van tienduizenden particulieren, honderden kerken en gemeenten, scholen en honderden bedrijven kan Vrienden van De Hoop financiële ondersteuning bieden, gebouwen ter beschikking stellen en expertise leveren (onder meer op het gebied van communicatie).

Vrienden van De Hoop is een zelfstandige stichting, met een eigen onafhankelijk bestuur, en maakt geen deel uit van Stichting De Hoop of van andere stichtingen.

Wat doen wij?

1. Financieel ondersteunen van zorg- en hulpverlening.
Vrienden van De Hoop ondersteunt

een grote diversiteit aan activiteiten van De Hoop en gelieerde stichtingen die niet of slechts gedeeltelijk door verzekeraars of de overheid worden vergoed, waaronder:

- Inloophuizen in Dordrecht, Katwijk en Vlissingen
- Opvang voor kinderen van ouders die bij De Hoop zijn opgenomen
- Werkervaringsplaatsen voor cliënten
- Woon- en leefgemeenschap in Beekbergen (tot 1 april 2018)
- Bijbels voor cliënten, lofprijssavonden, themaconferenties, pastoraat, toerusting
- Preventielessen op scholen
- Anonieme online chatmogelijkheid voor kinderen en jongeren
- Opvang van vrouwen die uit de prostitutie willen stappen

2. Vrienden van De Hoop voert zelf ook een aantal activiteiten binnen haar doelstelling uit, waaronder:

- Begeleiding van werkervaringsdeelnemers

- Voorlichting in kerken en via het magazine HOOP
- Beschikbaar stellen van gebouwen voor activiteiten van De Hoop en gelieerde stichtingen

3. De voorlichtende en fondsenwervende activiteiten van Vrienden van De Hoop bestaan onder meer uit:

- Drie maal per jaar magazine HOOP
- Fondsenwervingsbrieven, digitale nieuwsbrieven en gebedspunten
- “Verhalen van Hoop” op YouTube
- Presentaties en voorlichting in kerken en gemeenten, tijdens beurzen en evenementen, bij ontvangsten en rondleidingen en tijdens de Dag van Hoop
- Telefonische contacten
- Sponsorfietstochten Cycle for Hope
- Sponsorwandeltochten en -runs
- Vrouwen lopen voor Vrouwen
- Bijeenkomsten voor Zakenvrienden

VERWACHTEN

In dit jaarverslag kijken we met dankbaarheid terug op het jaar 2018.

We mochten weer – samen met u – geven om mensen die verlangen naar een nieuw leven. Soms is dat verlangen heel zichtbaar aanwezig, bijvoorbeeld tijdens de christelijke themaconferenties die een paar keer per jaar voor cliënten worden georganiseerd in ons gebouw op Dorp De Hoop. Daar zien we telkens hoe tientallen mensen voor het eerst of opnieuw hun hoop op Jezus Christus willen vestigen. In andere gevallen is dat verlangen meer op de achtergrond aanwezig. Bijvoorbeeld bij mensen die onze Inloophuizen in Dordrecht en Vlissingen bezoeken. Zij zijn soms het vertrouwen in de samenleving en de formele zorg helemaal kwijtgeraakt. Door de gastvrije gezelligheid en warmte van de Inloophuizen hopen we bij de honderden bezoekers dat verlangen naar nieuw leven te kunnen aanwakkeren.

Mede dankzij uw inzet als vrijwilliger, als deelnemer aan onze evenementen, als bidder, als sponsor en als donateur, konden we nog tal van andere projecten mogelijk maken (u leest hierover op de pagina's 9 - 31). Heel hartelijk dank hiervoor!

We mogen dit alles – samen met u – doen in het besef dat we in alles afhankelijk zijn van God. Bij de totstandkoming van een nieuw meerjarenplan voor 2019-2021 was dan ook de uitgangstekst: “Wie [het van] de HEERE verwachten, zullen hun kracht vernieuwen, zij zullen hun vleugels uitslaan als arenden...” (Jesaja 40:31)

Het is ook in het nieuwe jaar onze overtuiging, dat het ónze verantwoordelijkheid is om goede ‘rentmeesters’ te zijn – met betrekking tot de inzet van onze gaven en talenten én met betrekking tot de gelden en tijd die ons door u ter beschikking worden gesteld. En dat we het vervolgens van de HEERE mogen verwachten.

Wij zien dus – samen met u – verwachtingsvol uit naar het nieuwe jaar.

C.M. Kloet, Voorzitter Bestuur Vrienden van De Hoop

De organisaties en mensen die geholpen werden

Vrienden van De Hoop stelt zich in het bijzonder ten doel om activiteiten van De Hoop ggz en gelieerde stichtingen te steunen die een aanvulling vormen op de 'reguliere' ggz-zorg. Dit hoofddoel bestaat uit twee pijlers. Ten eerste streeft Vrienden van De Hoop ernaar om cliënten tijdens de periode dat zij reguliere ggz-zorg ontvangen aanvullende zorg te bieden, die hen helpt "op weg naar een nieuw leven" (zoals bijvoorbeeld op het gebied van geestelijke verzorging, door het aanbieden van opleidings- en werkervaringsplaatsen en door het bijdragen aan kinderopvang voor ouders met jonge kinderen). Ten tweede is het streven om de 'keten' van preventie tot en met nazorg in stand te houden. Dat gebeurt onder meer door bijdragen aan het voorlichtings- en preventiewerk van Terwille en Voorkom!, de laagdrempelige, anonieme eerste lijnszorg via de Inloophuizen en het werk van Chris tot en met de zelfhulpgroepen van Stay Clean.

In 2018 is het wederom gelukt om een zodanige bijdrage aan deze activiteiten te leveren, dat de continuïteit van de aanvullende zorg tijdens de reguliere ggz-zorg kon worden gecontinueerd. Hetzelfde gold voor het in stand houden van de genoemde 'keten'. Dankzij de bemoedigende financiële resultaten in 2018 konden alle activiteiten en projecten van De Hoop ggz en gelieerde stich-

tingen volledig conform de begroting worden gefinancierd.

Welke organisaties precies met welke financiële bijdrage zijn geholpen in 2018 en wat daarmee kon worden gerealiseerd, leest u in dit hoofdstuk.

In 2018 is in totaal € 1.392.484 financieel bijgedragen aan tal van activiteiten van De Hoop en gelieerde stichtingen die niet of slechts gedeeltelijk door verzekeraars of de overheid worden vergoed, waaronder:

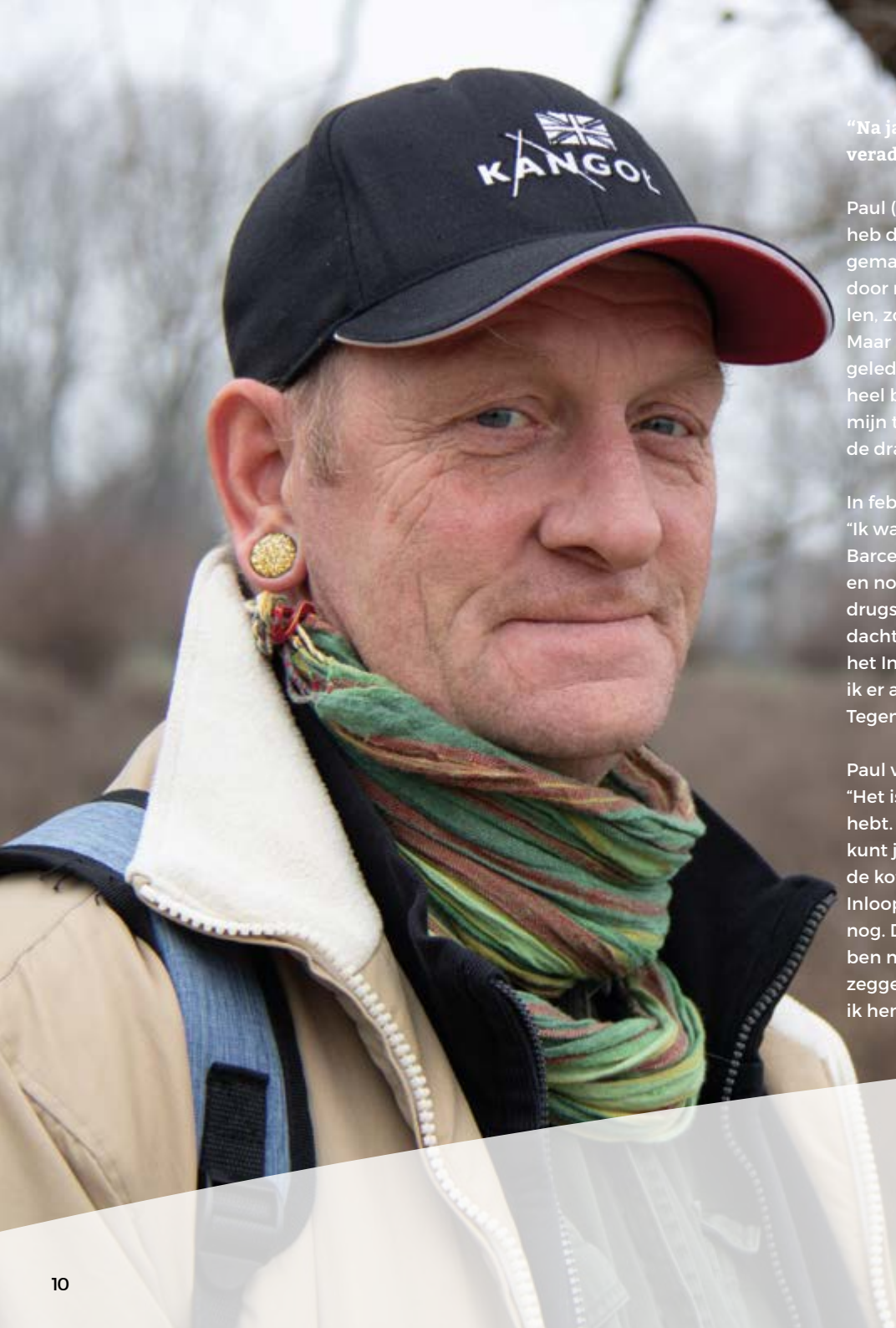
- Inloophuizen in Dordrecht, Katwijk en Vlissingen

- Opvang voor kinderen van ouders die bij De Hoop zijn opgenomen
- Werkervaringsplaatsen voor cliënten
- Woon- en leefgemeenschap Horeb in Beekbergen (tot 1 april 2018)
- Bijbels voor cliënten, lofprijsavonden, themaconferenties, pastoraat, toerusting
- Preventielessen op scholen
- Anonieme online chat-mogelijkheid voor kinderen en jongeren
- Opvang van vrouwen die uit de prostitutie willen stappen

Het bedrag ad. € 1.392.484 is als volgt verdeeld over de navolgende bestemmingen:

De Hoop		€ 661.475
Inloophuis De Hoop Dordrecht	€ 127.550	
Werkvisie De Hoop	€ 115.966	
Pastorale zorg binnen De Hoop	€ 95.122	
Horeb	€ 86.538	
De Hoop algemeen/overig	€ 85.945	
Interne Opleidingsschool	€ 45.892	
Huizen van Hoop	€ 38.462	
Inloophuis Sta Op Zorg Vlissingen	€ 36.000	
Stay Clean	€ 30.000	
Chris en Voorkom!		€ 442.396
Terwille		€ 121.928
CPC: Centrum voor Pastorale Counseling		€ 54.128
Bambino / kinderen verslaafde ouders		€ 30.782
Krusada Bonaire		€ 27.931
Encelia Curaçao		€ 25.384
Overige bestemmingen *		€ 20.681
De Brug Katwijk		€ 7.778

* Overige bestemmingen zijn inclusief bestemde giften ad. € 5.681 voor vrijwilligers die werken voor Krusada en Encelia.

“Na jaren op straat is het Inloophuis een verademing”

Paul (53) liep jarenlang de wereld over. “Ik heb dertien jaar geleden een trauma meegemaakt. Ik probeerde het te verwerken door maar te wandelen, wandelen, wandelen, zodat ik er niet aan hoefde te denken. Maar het komt keihard terug.” Zeven jaar geleden begint Paul ook te drinken. “Ik heb heel bewust een fles wodka gekocht: als ik mijn trauma niet kon vergeten, dan moest de drank maar helpen.”

In februari 2018 komt er een verandering: “Ik was een paar kilometer ten zuiden van Barcelona, in een kamp voor daklozen en nomaden. Er werden ongelooflijk veel drugs en drank gebruikt. Ik keek rond en ik dacht: ‘Waar ben ik mee bezig? Ik ga naar het Inloophuis van De Hoop.’ In juli kwam ik er aan. Ik zei: ‘Het is genoeg. Help me.’ Tegen die tijd dronk ik 3,5 liter wodka.”

Paul vindt het “heerlijk” bij het Inloophuis. “Het is een plek waar je altijd een praatje hebt. Ze helpen je met administratie, je kunt je kleren wassen, er is een kapper, de koffie is lekker. Na jaren op straat is het Inloophuis een verademing. Ik kom er nu nog. De bezoekers spreken me aan. Ze hebben me zien binnenkomen als een wrak en zeggen dat ik er zo goed uitzie. Nu probeer ik hen te helpen.”

Inloophuis De Hoop Dordrecht

In 2018 heeft Inloophuis De Hoop zo'n 12.000 bezoeken gehad, net als het jaar ervoor. Verspreid over drie dagen per week waren er gemiddeld tachtig bezoekers per dag. De doelgroep is zeer gevarieerd. Er zijn bezoekers die dakloos zijn en buiten slapen, maar ook mensen die langskomen voor gezelligheid en wat aandacht; er zijn vluchtelingen, maar ook mensen die door huwelijks- en zakelijke problemen van de een op de andere dag er alleen voor zijn komen te staan. Het aantal 'verwarde' mensen blijft toenemen, wat een extra inzet vraagt van alle vrijwilligers.

Een ieder die het Inloophuis bezoekt heeft een nood of een hulpvraag. De bezoekers kunnen van de volgende faciliteiten gebruik maken: douchen, hun kleding laten wassen, instanties bellen, tweedehands kleding in ontvangst nemen, haren laten knippen, gebruik maken van computers om zaken op te zoeken en te regelen. Er is elke dag een lunch aangeboden en op regelmatige basis een warme maaltijd. Ook met de feestdagen (zoals Pasen en Kerst) is het Inloophuis open geweest.

Er is in 2018 weer veel aandacht besteed aan het ondersteunen van bezoekers bij allerlei zaken van administratieve aard: het aanvragen van Digi-D, bemiddeling bij schulden, opmaken van cv's, ondersteuning bij het solliciteren, enzovoort. Bij meer complexe en langdurige zaken wordt er doorverwezen naar andere instanties. Door nauwere samenwerking (die in 2017 is gestart) met de polikliniek van De Hoop konden bezoekers beter en sneller doorverwezen worden. Er waren ook verwijzingen naar andere instellingen.

Het Inloophuis heeft een evangelische basis. Dat krijgt bijvoorbeeld gestalte door de gospelmuziek op de achtergrond en de prikkelende teksten en/of films die via de tv's te zien zijn. Verder gaat om 12 uur de Bijbel open en wordt er in zo'n vijf tot tien minuten iets uit de Bijbel uitgelegd. Er is ook een Bijbelstudiegroepje van circa zes tot twaalf bezoekers die op woensdagmiddag bij elkaar komen.

Het aantal vrijwilligers is in 2018 nagenoeg stabiel gebleven, rond 45 personen. Er zijn in 2018 diverse jubilea gevierd, aangezien meer dan 70% van de vrijwilligers al langer dan 5 jaar in dienst is! Het Inloophuis is inmiddels ook een bekende en vaste plek geworden voor studenten die hun stageplek in het Inloophuis hebben gevonden. Redenen tot dankbaarheid!

www.dehoop.org/inloophuis

“We gaan diep in op de vraag wat er gebeurd is bij het Kruis.”

Pastorale zorg binnen De Hoop

De Hoop biedt – vanzelfsprekend! – de mogelijkheid tot pastorale gesprekken. In 2018 hebben 112 cliënten gebruikgemaakt van deze vorm van geestelijke verzorging. Met hen zijn in totaal 449 pastorale gesprekken gevoerd, een groei van ruim 14 procent ten opzicht van 2017.

Cliënten die in aanmerking willen komen voor een pastoraal gesprek kunnen dat via hun behandelaar of begeleider aangeven bij de coördinator pastoraat. De coördinator pastoraat maakt dan afspraken met de cliënt over de vorm van de pastorale begeleiding. De inzet van het pastoraat gaat niet ten koste van behandelminuten in de verdere behandeling van de cliënt. Daardoor drukt het traject niet op de 'gefinancierde behandel tijd' die door de zorgverzekeraar wordt betaald en kan het pastoraat daar los van opereren.

Verder zijn er bij De Hoop in 2018 drie conferenties georganiseerd. Externe sprekers behandelen dan een thema. Leen Koster, Gerard de Groot en Wilkin van der Kamp kwamen naar De Hoop om de cliënten op Bijbelse basis te onderwijzen.

Er worden binnen De Hoop ook Bijbels uitgedeeld aan cliënten (opgenomen of in ambulante zorg) die geen budget hebben om een eigen Bijbel aan te schaffen. Daarnaast worden tijdens activiteiten soms Bijbels uitgedeeld. Al deze Bijbels worden bekostigd vanuit giften.

De expertgroep Pastoraat & Identiteit van De Hoop is actief betrokken bij het organiseren van identiteitsgebonden activiteiten voor zowel medewerkers als cliënten. Deze expertgroep maakt ook deel uit van de beleidsontwikkeling binnen De Hoop als het gaat om de identiteit van de organisatie. De coördinator pastoraat stuurt de groep met aandachtsfunctionarissen pastoraat van de afdelingen aan. Met elkaar zijn zij ieder voor een deel verantwoordelijk

voor de identiteitsgebonden activiteiten op hun afzonderlijke afdelingen.

“Ik leg het christelijke geloof uit”

“Bij De Hoop gaan we ervan uit dat de mens vier relaties aangaat: met zichzelf, met de schepping, met anderen en met God. Op die vier gebieden zoeken we herstel. Ik help bij het vierde onderdeel. Cliënten worstelen vaak met de vraag wat geloof is en waar ze nou eigenlijk echt in geloven. Ik leg het christelijk geloof voor ze uit.”

Dirk is coördinator pastoraat. Hij maakt in zijn gesprekken vaak gebruik van Johannes 3:16-18. “Als je die tekst persoonlijk maakt, dan wordt Gods liefde ook persoonlijk. Dan zegt God specifiek tegen jǒu: ‘Ik wil niet dat jij verloren gaat en daarom heb Ik Mijn Zoon gestuurd.’ Ik vind het heel kostbaar om dat te mogen vertellen. We gaan diep in op de vraag wat er gebeurd is bij het Kruis. We praten over de Zoon, die de straf die wij verdiend hadden op zich neemt. Als dat persoonlijk wordt voor de cliënten, zie je prachtige dingen gebeuren. Ze krijgen hoop.”

Interne opleidingsschool

Ervaringsdeskundigheid

Wie het missie- en visiedocument van de Interne Opleidingsschool Ervaringsdeskundigheid leest vindt op de omslag het volgende credo: “Omdat we geloven in de enorme kracht tot herstel en de drive tot zinvolle en volwaardige deelname aan de samenleving die schuilgaat achter onze levens. Jarenlang wisten wij staande te blijven onder verlies, falen en marginalisatie. Het heeft ons gevormd tot wie wij zijn. Vol van een nooit opgevend verlangen om zinvol, waardevol en gewaardeerd deel uit te maken van een leven onder ons allen.”

Zinvol deel uitmaken van en bijdragen aan de wereld om hen heen, dat is het verlangen van de deelnemers van de school. De Interne Opleidingsschool kristalliseert zich uit. Gestart vanuit passie en niet vanuit opleidingsdeskundigheid, is er tastend gezocht naar wat het specifieke opleidingsaanbod moet worden. Inmiddels is het derde jaar goed afgesloten. Een stagedomein is gestopt (Opvang Slachtoffers Mensenhandel) en enkele nieuwe

domeinen zijn gestart (Catering, Muziek en Organisatie & Planning).

De Interne Opleidingsschool Ervaringsdeskundigheid organiseerde, in samenwerking met externe partijen, als pilot de volgende nieuwe trainingen voor de deelnemers: ‘Praten over Geld’ in samenwerking met het Instituut voor Gebruikersparticipatie en Beleid (IGPB) en ‘In je bestemming komen’ met Juncta Juvant Training & Coaching. Voor deelnemers uit zes Europese landen organiseerde de school in Dordrecht, in samenwerking met het IGPB, het ‘International Empowerment Recovery College’. Tenslotte verzorgde de school een vijfdaagse midweek op een locatie in Brabant voor 22 cliënten van De Hoop. Deze midweek werd geheel voorbereid en verzorgd door deelnemers van de Interne Opleidingsschool. Het thema was ‘Onder Ons’ en stond in het teken van (ex)cliënten van De Hoop in staat zijn zelf bij te dragen aan ons herstel, ook als daar geen professionele hulpverleners aan te pas komen.

Het studiejaar 2017-2018 startte met vijftien deelnemers. Tijdens de oriëntatie (kennismaking) fase van drie maanden (Blok 1) vielen zes personen af. Na de of-

ficiële start stroomden twee deelnemers tussentijds uit na het doorlopen van Blok 2. Zij behaalden wél het certificaat voor de TOED (Traject Opleiding Ervaringsdeskundigheid). Eén deelnemer maakte de opleiding volledig af en zes personen zijn bezig met het laatste Blok van de opleiding en hopen in juli 2019 hun eindcertificaat te behalen. In 2018 kregen nog eens drie deelnemers van de Interne Opleidingsschool die de opleiding geheel hebben doorlopen, een betaalde baan aangeboden bij De Hoop. Hiermee komt het totaal sinds de start van de school in 2016 op zes ex-cliënten die een betaalde baan kregen in De Hoop.

www.dehoop.org/interneopleidingsschool

“Ik gun zo’n school aan iedereen”

Roland (56) werd bij De Hoop geholpen voor een alcoholverslaving en depressiviteit. Aan het einde van zijn behandeling wilde hij graag iets terugdoen voor De Hoop. Hij werd doorverwezen naar de Interne Opleidingsschool Ervaringsdeskundigheid en kreeg het aanbod om de opleiding te doen tot ervaringsdeskundige.

“Ik heb rechten gestudeerd en vroeg me na mijn behandeling af of ik niet beter een hbo-opleiding tot ervaringsdeskundige kon doen. Maar toen dacht ik: ‘Het is maar een jaar. Laat ik gewoon kijken en ervaren.’ Ik moet toegeven dat ik sommige dingen heel gemakkelijk deed, vooral de theorie. Maar als het om persoonlijke ervaringen ging en inzicht in mijn eigen herstel, was het heel anders. Ik ging zien: waar kom ik vandaan, waar ben ik nu, hoe ben ik daar gekomen én wie ben ik als persoon met talenten, maar ook kwetsbaarheden. De Interne Opleidingsschool is meer dan een onderwijsinstituut. Je wordt gevormd en als je het wilt, als je dingen oppakt, wordt je herstel voortgezet.”

Roland is nu vrijwilliger communicatie bij de school. “Ik heb het verlangen uitgesproken om meer te doen. Ik vind het mooi als ik de kans zou krijgen de school nog verder mee te helpen uitbouwen en die misschien te exporteren naar andere instellingen. Ik gun zo’n school aan iedereen die hulp krijgt in een ggz-instelling!”

Stay Clean

Wie op Dorp De Hoop langs de Interne Opleidingsschool loopt, leest daar de quote in de alinea hieronder. Het omschrijft het hart van Stay Clean en het hart van lotgenotencontact in zijn algemeenheid.

“(Ex)verslaafden in herstel weten dat zij een levenslange kwetsbaarheid hebben. Dit vraagt om levenslange alertheid. Vele malen zijn zij gestopt met gebruik en bijna evenveel keer teruggevallen. Als ze hun leven dan uiteindelijk op de rails hebben, dan is het belangrijk om niet te vergeten waar zij vandaan komen. Daarvoor zijn er de Stay Clean groepen.”

Het is nu juist dat contact met lotgenoten dat hen scherp houdt. Een gemeenschap van gelijken die allen de intense worsteling kennen met het middel en de vreugde van het met elkaar vrij blijven van gebruik. Leidraad binnen Stay Clean zijn de twaalf stappen van de AA, die binnen Stay Clean beleefd worden vanuit de relatie met de Here God van de Bijbel. Binnen de groepen, die wekelijks draaien in De Hoop en in enkele steden in Nederland, is iedereen welkom die vrij wil komen en/of blijven van gebruik. Ook niet-cliënten van De Hoop zijn van harte welkom. Alle groepen worden geleid door gelijken die al langere tijd in herstel zijn.

Het is een misvatting te denken dat de verslaving geheel onder controle is dankzij een intensieve behandeling. Juist na behandeling kunnen ex-verslaafden (opnieuw) geconfronteerd worden met zaken als eenzaamheid, on vervulde levenswensen, relaties die niet meer hersteld kunnen worden, schulden, werkloosheid en het leven niet aankunnen. Juist op die momenten ligt terugval op de loer. En juist op die momenten zijn lotgenoten keihard nodig.

Met de ontwikkelingen naar een steeds korter durend zorgaanbod wordt lotgenotencontact zoals Stay Clean en de telefonische hulplijn van HopeAlive (oud-cliënten voor oud-cliënten van De Hoop) steeds belangrijker. De overheid doet daarbij in toenemende mate een beroep op de zelfredzaamheid van kwetsbare burgers. Formele ggz-zorg en informele zorg (aangeboden door getrainde vrijwilligers) zijn gedwongen elkaar aan te vullen.

Stay Clean is ook voortdurend deelgenoot van de teleurstellingen die verslaving met zich meebrengt. Ook bij de deelnemers vindt terugval plaats. Er zijn groepen die stoppen te bestaan vanwege deze reden, of er zijn te weinig deelnemers, of te weinig personen die de groepen kunnen leiden. Voortdurend is Stay Clean bij De Hoop bezig om nieuwe groepsleiders te trainen. Wij vragen u daarom om Stay Clean te gedenken in uw gebed.

www.stayclean.nl

“Ik kan iedereen aanraden om mee te doen”

Ruud (43) was meer dan twintig jaar verslaafd. Nu is hij clean én leidt hij wekelijks een groep van Stay Clean. “Toen ik nog in behandeling was en naar Stay Clean moest, dacht ik soms: ‘Daar gaan we weer’. Ik had er niet altijd veel zin in. Maar ik ging het nut van Stay Clean steeds meer zien. Je kunt elkaar bemoedigen. Iemand die al langer in herstel is, kan jou meetrekken de goede kant uit. Ik heb bij Stay Clean geleerd om me open op te stellen en te luisteren. Ik was gekwetst en voelde me in de steek gelaten. Iemand anders vertelde daarover en ik brak. Ik herkende me in zijn situatie. Als je dat hebt meegemaakt ga je steeds meer dingen samen delen.

Het is prachtig om Stay Clean nu te leiden. Ik doe het met veel plezier. Ik kan iedereen aanraden om mee te doen. Ik heb ook veel aan het boekje dat we gebruiken: de christelijke versie van het 12-stappenplan. Toen ik nog in behandeling was wilde ik dat boekje gelijk op mijn kamer hebben. Iedere ochtend las ik een stukje, ik proclameerde de Bijbelteksten en heb het in negen weken helemaal uit gekregen. Ik heb bij iedere stap de Heer betrokken en uitleg gevraagd als ik het niet begreep. Het zet je leven op orde en het zet je in voor het goede werk van God.”

Stichting Chris en Voorkom!

Stichting Chris en Voorkom! ondersteunt kinderen en jongeren – en hun opvoeders – bij het maken van gezonde en verantwoorde keuzes. Vanuit het christelijk geloof wil de stichting bijdragen aan hun welzijn. Dit doet Chris en Voorkom! door middel van het aanbieden van preventie- en weerbaarheidsprogramma's en het bieden van een luisterend oor via anonieme chat en e-coaching.

Chris, wat er ook is!

Via Chris Chat en Connect biedt Chris anonieme coaching en nazorg voor kinderen en tieners. Zij vinden online een luisterend oor. In 2018 zijn er zo'n 5000 chat-gesprekken gevoerd tussen een jongere en een chatcoach. Ook zijn er 3200 berichten gestuurd door de coaches aan de jongeren/opvoeders. De nood onder veel kinderen is groot. Psychische problemen, kinderen mishandeling en kindermisbruik en vragen over seks komen dagelijks aan de orde.

Vanuit de ervaring van Chris zijn de LEV! weerbaarheidstrainingen ontstaan. Deze worden op veel scholen naar tevredenheid verzorgd. Daarnaast biedt Chris

trainingen op maat, voorlichting en coaching, bij voorbeeld over het aanpakken van pestgedrag.

Voorkom! – preventie

Het Voorkom!-programma wil kinderen en jongeren waarschuwen voor de gevolgen van middelengebruik. Voornamelijk gebeurt dat via preventielessen op basisscholen en in het voortgezet onderwijs, maar bijvoorbeeld ook via ouderavonden. De preventielessen gaan onder meer over de thema's alcohol, drugs, roken, gokken en internet. Voorkom! wil leerlingen leren om zelf gezonde keuzes te maken. Kenmerkend voor de lessen, in het voortgezet onderwijs, is de inzet van ervaringsdeskundigen, die vanuit hun eigen verslavingsverleden de vragen van de jongeren beantwoorden.

Chris en Voorkom! mag op 450 scholen in Nederland lessen verzorgen.

www.chris.nl www.voorkom.nl

“In het begin had ik alleen Chris”

Via de mail zocht Lieke contact met Chris. Ze heeft een zware jeugd gehad met onder andere verschillende pleeggezinnen en heftige problematiek thuis. Ze kon hier met niemand over praten en zocht Chris op voor een luisterend oor. Een bijzonder contact dat enkele jaren heeft geduurd. Laatst gaf ze aan dat de tijd gekomen is om zelf verder te gaan. “Ik wil mijn mailcoach en jullie allemaal heel erg bedanken. Nu ik in behandeling ben, is het mailen minder nodig geworden, maar in het begin had ik alleen Chris om m'n verhaal bij kwijt te kunnen”. Een mooi voorbeeld van een eindje oplopen met een jongere en zo een opstapje vormen naar hulp in de eigen omgeving.

Encelia Crisis- & Observatiecentrum is opgericht om kinderen op Curaçao die in een crisis zijn of dreigen te komen, via een korte periode van hulp stabiliteit en houvast te bieden. In deze periode wordt er een hoogwaardig behandlings- en begeleidingsplan opgesteld voor hen én voor hun omgeving. In feite wordt een (dreigende) crisissituatie gebruikt om een duidelijke oplossingsrichting voor kind en omgeving te ontwikkelen.

Het jaar 2018 is een bewogen jaar geweest, omdat Encelia de mededeling kreeg dat alle stichtingen die gesubsidieerd worden door het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (SOAW) dat de jaarlijkse subsidie voor Encelia met 15% is gekort, terugwerkend tot 1 januari 2018. De reden is de preciaire financiële situatie van Curaçao. Na het gesprek met het Ministerie heeft Encelia drie scenario's aangegeven. Hier is helaas nimmer antwoord op ontvangen. Het bestuur van Encelia heeft daarom besloten om vanaf 1 januari 2019 de subsidietoekenning te gebruiken om de salariskosten te dekken. Dit betekent helaas dat de openingstijden

van Encelia moeten worden ingekort. Encelia zal in het weekend gesloten zijn. De afhankelijkheid van giften groeit ook steeds verder.

In de nieuwe situatie blijft Encelia streven naar een kortdurende, activerende en integrale benadering van het kind, waarbij er methodisch gewerkt wordt aan de terugkeer naar huis. Na het weekendverlof van het kind wordt het thuiszijn met het kind geëvalueerd, het liefst met de ouders/verzorgers erbij. De verbeter- en ontwikkelpunten die uit deze evaluatie komen, worden door de week methodisch aangepakt opdat de capaciteiten van het kind en/of het gezinssysteem van het kind in zijn thuisituatie vergroot worden.

De doorstroombmogelijkheden voor kinderen naar overige instellingen is in 2018 gestabiliseerd, maar is niet optimaal door de overall subsidieverminderingen. Er waren instellingen die meer dan 40% subsidie hebben moeten inleveren, waardoor hun focus op de interne organisatie en gesprekken met het Ministerie lag. De acht bedden zijn het hele jaar volledig bezet geweest. De verblijfsperiode is gemiddeld vijf maanden per kind geweest waarvan 20% weer naar huis zijn geplaatst met gezinsbegeleiding. De rest is doorgeplaatst naar overige instel-

lingen die kinderen langdurig opvangen. Er zijn bijna geen pleeggezinnen op Curaçao of enige andere tussenoplossing.

Op personeel gebied heeft Encelia in 2018 afscheid genomen van de interim-coördinator. Hierna is gekozen voor een tweekoppig leiderschap: een operationele en functionele leidinggevende. De operationeel leidinggevende is verantwoordelijk voor het team en stuurt de taken van het personeel aan. De functioneel leidinggevende is vooral voor de 'output' van het team in bijvoorbeeld observatie, rapporte, opstellen zorgplan, etc. Heel het jaar 2018 door zijn ook de twee stageplaatsen gevuld geweest. Dit is zowel qua kwaliteit als bezetting een welkome ondersteuning. De stagiairs vinden het veelal een fijne stageplaats en hun inzet is groot.

De zorg rondom de kinderen heeft zich geïntensiveerd, omdat de complexiteit van de problematiek van de kinderen over het algemeen lijkt te verergeren. Er hebben zich incidenten voorgedaan van grensoverschrijdend gedrag, zoals agressie en seksuele intimidatie, bij de kinderen onderling. Hiervan is verslag gedaan en er zijn de nodige professionele acties ingezet.

www.encelia.cw

Centrum voor Pastorale Counseling

In 2018 heeft het Centrum voor Pastorale Counseling (CPC) verder ingezet op het opzetten van een landelijk netwerk van pastorale counselors. Dit betreft zzp'ers of stichtingen die op basis van het CPC gedachtengoed hulp verlenen en door het CPC gecoacht of gesuperviseerd worden.

Het aantal gesprekken bedroeg 1877, waarvan 337 met echtparen en 1540 met individuen. Er is daarnaast een netwerk van 37 vrijwilligers (oud-studenten) die verspreid over het land hulp verlenen.

Online hulp

CPC Connect, een online beveiligde applicatie waarbinnen cliënten (desgewenst anoniem) hulp ontvangen, was in 2018 weer volop actief. Zeventien vrijwilligers hielpen 69 hulpvragers. In totaal hadden zij 995 mailcontacten door het hele jaar.

Training en toerusting

In 2018 werden verschillende trainingen gehouden. In de cursus Inleiding Pastorale Counseling startten 71 studenten. In de Cursus Huwelijk en Huwelijkspastoraat begonnen 44 studenten.

CPC verzorgt een nieuwsbrief en het kwartaalblad Metamorfose. Dit magazine voor pastoraat en hulpverlening is een belangrijk communicatiemiddel om theorie en praktijk van counseling over te dragen aan een breed publiek. In 2018 is er een nieuwe opzet van de website voor Metamorfose gekomen, waardoor alle artikelen sinds 1989 online beschikbaar zijn gekomen.

Chris

CPC coördineert in België het werk van Chris België. Informatie over opvoeding en kinder- en tienerpastoraat wordt verstrekt via de website, de nieuwsbrief en het weerbaarheidsprogramma LEV!

www.pastoralecounseling.org

“Het geloof is het enige dat mij op de been houdt”

Jacobiene (34) heeft een burn-out en is in behandeling bij het CPC. “Ik ben opgegroeid als oudste in een gezin met zeven kinderen. Ik werd overal verantwoordelijk voor gemaakt. Dat is op zich niet erg, maar aan het einde van de dag werd er gezegd: ‘Jacobiene heeft niets gedaan’. Ik heb gebroken met mijn familie én de kerk. Acht jaar ben ik bij God weggebleven. Ik heb veel gezondigd: ik heb overal mijn heil gezocht en het nergens gevonden. Daarnaast werkte ik keihard. Tachtig uur per week was heel normaal. Ik kreeg een burn-out.

Een arts zei dat ik met mijn verleden aan de gang moest. Gelijk kwam het CPC bij me op. Het geloof is het enige dat mij op de been houdt. Bij het CPC krijg ik behandeling vanuit de Bijbel. Samen met mijn therapeut heb ik ontdekt dat Christus mijn geestelijke rots is. Mijn familie heeft veel vreselijke dingen gedaan, waar ik het liever niet over heb; dat zal Christus nooit doen. Ik heb leren vergeven wie mij pijn heeft gedaan. Ik heb ook doorgebeden wat ik zelf fout heb gedaan. Dat heb ik samen met mijn man gedaan, omdat ik niet wil dat er geheimen tussen ons staan. Ik merk dat ik nu toekomstgericht ben. Het gaat niet meer om het verleden. Ik ben nog wel ziek, maar ik ben al ver gekomen.”

Werkvisie De Hoop

Bij de leerwerkbedrijven van Werkvisie De Hoop krijgen cliënten, oud-clieënten en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans op passend werk. In 2018 werden 504 deelnemers op een werkplek geplaatst en begeleid.

De mix van de deelnemers is bijzonder: de grootste groep deelnemers betreft mensen met psychische problemen, voor wie het werken bij een leerwerkbedrijf bijdraagt aan hun herstel tijdens of na hun klinische of ambulante behandeling. Daarnaast worden ex-verslaafden begeleid, mensen met een licht verstandelijke beperking, maar ook deelnemers die instromen via justitie of reclassering én mensen met een participatie of reintegratie traject.

Voor de begeleiding ontvangt Werkvisie voor de meeste deelnemers een vergoeding (WMO, PGB, WLZ, participatie en dergelijke) of subsidie (ESF), maar voor 56 deelnemers werd de begeleiding mede mogelijk gemaakt dankzij Vrienden van De Hoop. Dit betrof (oud-) cliënten van De Hoop ggz voor wie geen vergoeding werd ontvangen.

Tientallen deelnemers stroomden door naar vrijwilligerswerk of betaald werk. Via de deelname van Werkvisie in JobUp hadden in 2018 meer dan 50 mensen een betaalde baan. Voor meer dan 40 medewerkers, tientallen stagiaires en meer dan 70 vrijwilligers is het een mooie plek om hun geloof praktisch

handen en voeten te geven en om verschil te mogen maken in het leven van mensen.

www.werkvisiedehoop.nl

Werkvisie De Hoop ▼
passend werk voor iedereen

“Nu heb ik alsnog de kans gekregen”

Jacob (24) gebruikte vanaf jonge leeftijd cocaïne. Bij De Hoop leerde hij zonder drugs leven. Hij bouwde ook een werkritme op. “Ik heb enorm veel plezier gehad bij de Facilitaire Dienst en in de keuken,” zegt hij. “Het was gezellig en leerzaam. In de keuken van het bedrijfsrestaurant van De Hoop werkt iemand met veel ervaring. Het is leuk om zo de kneepjes van het vak te leren die je zelf niet kent.”

“Ik had ook leuk contact met de klanten,” vertelt Jacob. “Ik werkte vaak aan de kassa. De mensen waren heel vriendelijk. Met sommige had ik goede gesprekken. Ik leerde omgaan met druk maar ook met rust. Soms waren er niet zo veel bestellingen. Ik ben graag bezig en vind rust lastig. Wat doe je dan? Dat heb ik ook geleerd tijdens het werk.”

Jacob is inmiddels buiten De Hoop aan de slag. “Ik ben begonnen als handhaver. Dat is weer heel wat anders! Ik wilde het vroeger al, toen ik een jaar of vijftien was. Mijn school gaf destijds een negatief advies, maar het is altijd blijven kriebelen. Mijn drugsgebruik kwam er natuurlijk tussen. Nu heb ik alsnog de kans gekregen. Het detacheringsbureau weet van mijn drugsachtergrond, maar ze durven het aan met me. Over een paar weken ga ik ook aan een opleiding beginnen voor buitengewoon opsporingsambtenaar.”

Bambino

Christelijke Kindercentra

Bambino Christelijke Kindercentra is bijna dertig jaar geleden ontstaan als kinderopvang voor kinderen van cliënten van De Hoop. Inmiddels is het een christelijke kinderopvangorganisatie met dagopvang, peutergroepen en buitenschoolse opvang. Alle kinderen zijn er welkom in een christelijke sfeer, waar samen wordt gezongen, gespeeld en gebeden. Zo maken veel kinderen op jonge leeftijd kennis met het evangelie. Kinderopvang wordt geboden op verschillende plaatsen in het land. In Dordrecht zijn er twee locaties en is er een samenwerkingsverband met Vrienden van De Hoop voor de opvang van kinderen van cliënten van De Hoop.

In 2018 heeft Bambino vijf kinderen opgevangen van cliënten van De Hoop. Behalve het verzorgen van de opvang, helpt Bambino ouders met praktische tips in de opvoeding. De opvang bij Bambino geeft structuur in het leven van het kind én de ouder. Ook is het fijn dat de kinderen ervaren hoe het is om in een christelijke omgeving te zijn, maken ze kennis met Bijbelverhalen en leren zij christelijke liedjes. Het zijn dikwijls kinderen die al op hele jonge leeftijd veel hebben meegemaakt. De opvang

bij Bambino is voor hen een oase van rust en veiligheid in een periode dat hun ouders werken aan herstel. Om de ondersteuning optimaal vorm te geven, koppelen zij een vaste pedagogische medewerker aan een cliënt/ouder en kind. Deze opvang is alleen mogelijk door de financiële hulp van Vrienden van De Hoop.

www.bambino-kinderopvang.nl

“Liefdevolle zorg vanuit het Evangelie”

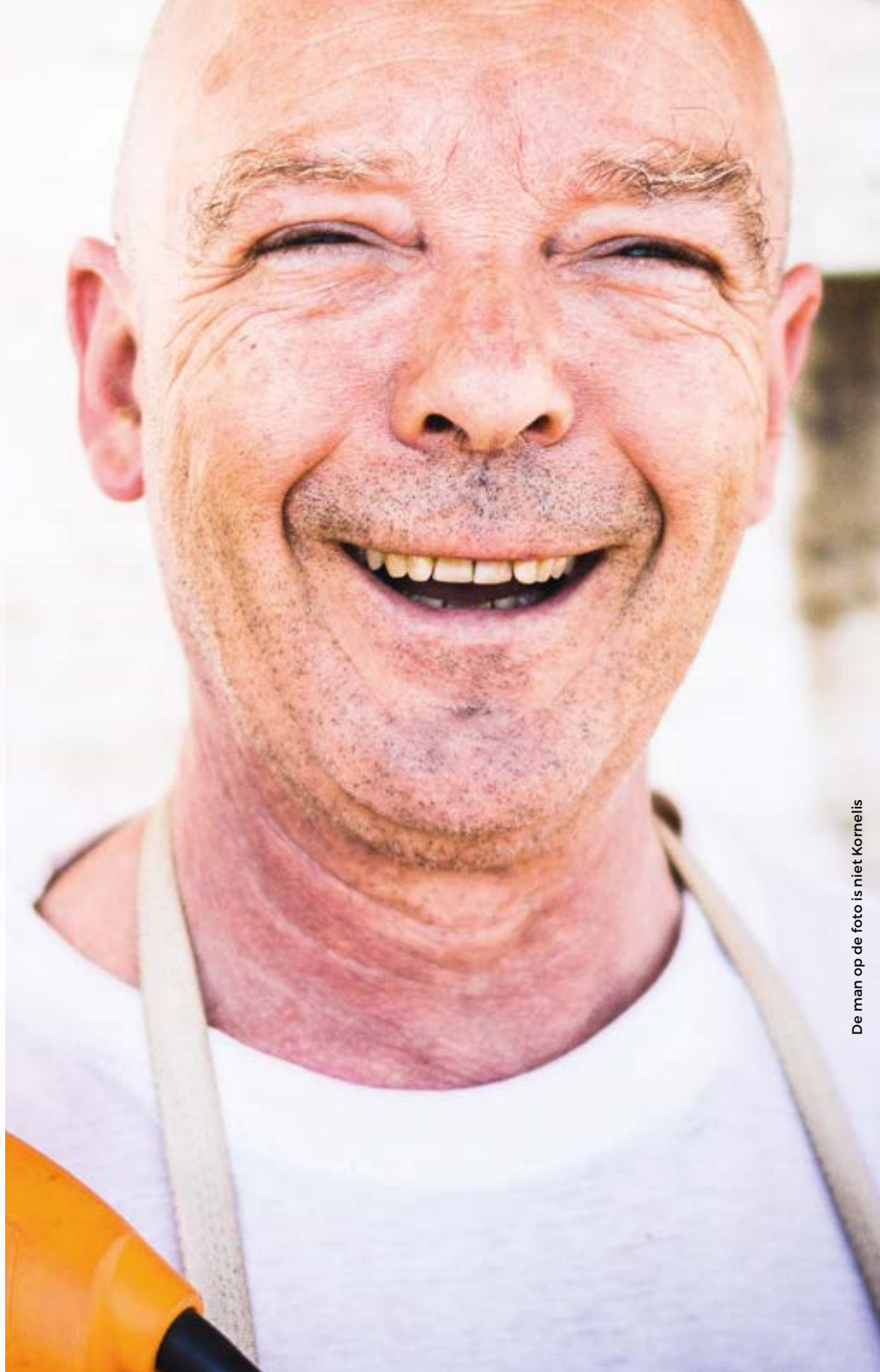
“Bambino vangt al vele jaren kinderen op van cliënten van De Hoop. Onze medewerkers ervaren het als een voorrecht om dit te mogen doen. De opvang bij Bambino biedt de kinderen veiligheid en een christelijke omgeving. Wij geven ook opvoedingsadviezen aan de ouders. Voor ouders en kind is het verblijf bij De Hoop een intensieve periode. De structuur, rust en aandacht die wij door de steun van Vrienden van De Hoop kunnen bieden, is van groot belang voor de kinderen. En voor de ouder(s) is het een zorg minder dat hun kind in vertrouwde handen is. Wij zijn dankbaar om dit werk te doen, om de positieve resultaten te ervaren. Liefdevolle zorg geboden vanuit het Evangelie maakt voor hen het verschil.” - Esther Luttik, Directeur Bambino Christelijke Kindercentra

“Bij Terwille heb ik een naam”

“Mijn zorgen waren zo groot, ik was er 24 uur per dag mee bezig.” Zo begint het alcoholprobleem van Kornelis. Hij vertelt: “Ik dronk elke dag veel potjes bier, en gebruikte ook andere rommel. Alles wat ik te pakken kreeg, nam ik. Als het maar verdoofde.”

Een paar ingewikkelde jaren volgen. Door zijn gebruik gaat het van kwaad tot erger. Via de Reclassering krijgt Kornelis de opdracht om hulp te zoeken. Iemand uit zijn kerk wijst hem op Terwille. Erg gemotiveerd is hij niet. Na drie gemiste afspraken besluiten twee medewerkers van Terwille om hem thuis op te zoeken, om te kijken of het wel goed met hem gaat. Pas dan zet Kornelis de stap naar hulp. “Maar ik ging nog steeds omdat ik moest,” vertelt hij. Echt gemotiveerd om te stoppen wordt hij pas als zijn oudste dochter tegen hem zegt: “Als je doorgaat met drinken, dan hoef je niet meer bij me aan te kloppen.” Kornelis vertelt: “Mijn kinderen zijn alles voor me. Dus toen stopte ik acuut.”

Vijftien jaar is hij nu gestopt. Na een periode in een ontwenningssklinik en in verschillende beschermde woonvormen, woont hij weer op zichzelf, samen met zijn grote liefde: hondje Famke. Hoewel Kornelis al een tijd clean is, blijft het voor hem belangrijk dat zijn begeleider Janneke nog steeds iedere twee weken op bezoek komt voor de praktische zaken: “Als cliënt krijg je een nummer. Ik voelde me ook vaak een nummer. Maar Janneke kent mij. Bij Terwille heb ik een naam.”

De man op de foto is niet Kornelis

Al twintig jaar biedt Terwille hulp aan mensen die vastzitten aan verslaving of prostitutie. Samen onderweg gaan naar een nieuw perspectief, vanuit de overtuiging dat ieder mens door God bedoeld is om in vrijheid te leven.

In 2018 bood Terwille hulp en ondersteuning aan zo'n 2.000 mensen. Deze cliënten volgden bij Terwille een behandeling, kregen begeleiding of woonden tijdelijk op een beschermde woonplek. Daarnaast had Terwille contact met meer dan 5.000 jongeren op scholen en in kerken, door middel van preventielessen, workshops en anonieme hulp.

In oktober 2018 bestond Terwille twintig jaar! Twintig jaar geleden hadden vijf christelijke politieagenten in Groningen een droom: het opzetten van goede christelijke hulp aan mensen met een verslaving, in het noorden van het land. Het begon met één hulpverlener in Groningen. Twintig jaar later is Terwille uitgegroeid tot een ggz-aanbieder met meer dan 100 professionals verdeeld over verschillende locaties in de bovenste helft van Nederland. Hoewel de organisatie groeit en ontwikkelt, blijven de drijfveren en passie hetzelfde. De medewerkers van Terwille werken vanuit de overtuiging dat elk mens waardevol is in Gods ogen, en dat God mensen bestemd heeft om vrij te zijn.

Terwille vindt het belangrijk dat zorg toegankelijk is voor iedereen. Daarom heeft Terwille in 2018 een fonds opgezet van waaruit ze het eigen risico vergoeden voor cliënten die rond moeten komen van een minimuminkomen. Zo bestond er voor hen geen financiële drempel om hulp te zoeken. Terwille gaat met dit fonds door.

Het aantal mensen dat hulp zoekt bij Terwille voor verslaving of prostitutie neemt toe. Ook is in 2018 de hulp aan mensen met een justitiële achtergrond verder uitgebreid. Een mooie ontwikkeling op het gebied van zorg is de inzet van paardencoaching als therapievorm. Ook is het uitstapprogramma Perspectief+ dankzij een subsidie van de gemeente Enschede uitgebreid naar de regio Twente en konden ze voorbereidingen starten om in 2019 een nieuwe beschermde woonplek voor vrouwen te creëren in Overijssel.

www.terwille.nl

Sta Op Zorg

Sta Op Zorg, Polikliniek van De Hoop ggz, biedt ambulante behandeling voor trauma, persoonlijkheidsproblematiek, angst/stemmingsklachten en verslaving. Daarnaast biedt de polikliniek maatschappelijk werk en diagnostiek. Er worden op indicatie huisbezoeken afgelegd en cliënten toe geleid naar de kliniek in Dordrecht. Sta Op Zorg geeft Stay Clean avonden, een pastorale cursus, preventie en voorlichting op scholen, kerken en in de gevangenis. Daarnaast heeft Sta Op Zorg een Inloophuis.

Het Inloophuis is een gastvrije en veilige plek voor mensen die eenzaam zijn, psychische/psychiatrische problemen hebben en/of verslavingsproblemen. Iedereen is er welkom.

De vrijwilligers bieden een bakje koffie of thee, een luisterend oor en een gratis warme maaltijd. Er zijn in 2018 282 verschillende mensen naar het Inloophuis gekomen, die in totaal 3.588 bezoeken brachten. Voor velen is het een warme plek waar je jezelf kan zijn. De maaltijd wordt geopend met een gedeelte uit de Bijbel, een lied en gebed. In 2018 is op woensdag de spelletjesochtend gestart, een ochtend van gezelligheid, samenzijn en ook een goed gesprek.

Elke maand wordt er een activiteit gehouden, zoals bingo, schilderen e.d. Tweede Kerstdag is er weer een kerstviering gehouden. Een aantal brandweermannen en vrouwen van de Veiligheidsregio hebben ditmaal meegeholpen in de voorbereiding van de kerstviering. Zo komen er steeds weer mensen op ons pad die het werk ondersteunen: in tijd, in voedsel of in een gift. Het is bijzonder om juist dan Kerst te vieren in het Inloophuis en de blijde boodschap van de komst van de Here Jezus te vieren met

alle gasten. Het team is dankbaar dat ze ook in 2018 weer deze viering hebben kunnen houden.

In dit werk zijn vrijwilligers onmisbaar. Sta Op Zorg is hen dankbaar voor hun inzet. Ze zijn dankbaar voor de liefde van de Here Jezus die ze hebben kunnen uitdragen aan hen die in nood zijn. Dank aan onze God die ook dit jaar weer heeft voorzien in wat nodig was! Alle eer komt Hem toe!

www.staopzorg.nl

“Ik ben opgeknapt door het geestelijke voedsel”

Dirk is begin zestig en heeft een bewogen leven achter de rug. De problemen en opgelopen trauma's op het werk en privé zijn hem teveel geworden, wat leidde tot Post Traumatisch Stress Syndroom. Hij is in zesmaal opgenomen geweest op een psychiatrische afdeling. Dirk kreeg ook een tijd verkeerde medicijnen in een veel te grote dosis. Dat was aan hem te zien. “Ik was een wrak. Nu gaat het goed met mij. De huisarts heeft juiste medicijnen gegeven.”

Dirk is een geregelde bezoeker van het inloophuis van Sta Op Zorg geworden. “Er is prima te eten, de gezelligheid is uitstekend en de medewerkers zijn top. Ik kan goed opschieten met de bezoekers. De meesten zijn oprecht en oké. Het doet me goed om er ‘gelovige gelijkgezinden’ te ontmoeten. Ik ben ook opgeknapt door het geestelijke voedsel. Ik kom me er geestelijk en lichamelijk versterken. Het belangrijkste daar is het Evangelie van Jezus Christus, het geestelijk klimaat, en het contact met de mensen en de medewerkers.”

Dirk zegt ook: “De gezelligheid is er enorm fijn. Het geestelijk klimaat is goed omdat ze de regels handhaven, terwijl je er liefdevol wordt behandeld, met saamhorigheid en respect voor elkaar. De zegen van de HEERE rust op het inloophuis van Sta Op Zorg.”

Activiteiten in 2018

Financieel ondersteunen van zorg- en hulpverlening

In het vorige hoofdstuk is per activiteit of stichting beschreven welke resultaten (mede) dankzij de ondersteuning van Vrienden van De Hoop konden worden bereikt in 2018. In dit hoofdstuk leest u meer over de eigen activiteiten van Vrienden van De Hoop.

Eigen activiteiten binnen de doelstelling

De kosten van de eigen activiteiten van Vrienden van De Hoop binnen de doelstelling waren in totaal € 421.984.

In 2018 hebben de medewerkers van Vrienden van De Hoop vijf cliënten begeleid bij het opdoen van werkervaring. Op deze manier draagt Vrienden van De Hoop direct bij aan de missie van De Hoop om mensen op weg te helpen naar een nieuw leven. Bijna net zo belangrijk is dat de cliënten vaak een geweldige inspiratie zijn voor de medewerkers. Velen zijn op weg naar dat nieuwe leven en kunnen getuigen van hun doorzettingsvermogen, van verandering en vaak ook van wat God in hun leven heeft gedaan.

Vrienden van De Hoop stelt ook haar gebouwen beschikbaar voor activiteiten van De Hoop en gelieerde stichtingen, deels door tegen gunstige voorwaar-

den te verhuren, deels door gratis ter beschikking te stellen.

Verhuurd werden gebouwen ten behoeve van:

- Poliklinische zorg door De Hoop ggz
- Het leerwerkbedrijf De Hoop Maatwerk
- Christelijke Kinderopvang Bambino

Gratis ter beschikking van De Hoop en gelieerde stichtingen is het Media- en Congrescentrum (MCC), met onder meer een conferentiezaal voor 400 personen, diverse kleinere vergaderzalen en gespreksruimten en enkele tientallen werkplekken. In de grote zaal van het MCC vinden onder meer twee keer per maand lofprijsavonden plaats voor cliënten, medewerkers en externe bezoekers. Ook zijn er drie keer per jaar meerdaagse themaconferenties voor cliënten. De zaal wordt verder gebruikt voor tal van cursussen en opleidingen, waaronder de driejarige opleiding Pastorale Counseling van het Centrum voor Pastorale Counseling (CPC), onderwijsbijeenkomsten en studiedagen voor ggz-professionals, predikanten, ambtsdragers en pastores.

Voorlichting en fondsenwerving

In 2018 is in totaal € 504.056 besteed aan voorlichtingsactiviteiten en

€ 596.950 aan fondsenwerving en de werving van overige baten. Dikwijls worden voor beide doelstellingen dezelfde middelen en activiteiten ingezet.

In de voorlichtingsactiviteiten van Vrienden van De Hoop leggen we aan de hand van het persoonlijke "verhaal van hoop" van een (ex-)cliënt het accent op de oorzaken en aard van verslavingen, wat de impact van verslaving kan zijn, hoe wijdverbreid verslaving is, hoe zwaar en weerbarstig dikwijls het herstelproces, en hoe De Hoop kan helpen op weg naar een nieuw leven.

Voorlichtingsactiviteiten vinden plaats in persoonlijke communicatie, via YouTube, in de gedrukte media en via digitale nieuws- en gebedsbrieven.

In persoon

In 2018 zijn namens Vrienden van De Hoop 26 bezoeken geweest aan kerken, scholen en verenigingen. Er waren 5 ontvangsten en rondleidingen op Dorp De Hoop. We waren ook aanwezig tijdens beurzen en evenementen (waaronder de pinksterconferentie Opwekking), tijdens bijeenkomsten met Zakenvrienden en tijdens de Week van Hoop. Zoveel mogelijk laten we tijdens deze gelegenheden (ex-)cliënten zelf hun levensverhaal vertellen.

In gedrukte media

Vrienden van De Hoop heeft drie keer het magazine HOOP verspreid, in een oplage van rond de 23.000 exemplaren. CPC Context, de nieuwsbrief van het CPC, verschijnt twee keer per jaar, in een oplage van ongeveer 4.700 exemplaren.

Digitale nieuws- en gebedsbrieven

Maandelijks wordt een digitale nieuwsbrief verstuurd naar een bestand van

ruim 7.000 abonnees. Ongeveer 1.500 mensen ontvangen elke week de gebedspunten per email.

De fondsenwervende activiteiten van Vrienden van De Hoop bestaan vooral uit fondsenwervende brieven, telefonische contacten en sponsorevenementen.

Fondsenwervende brieven

Een belangrijk medium voor fondsen-

werving voor Vrienden van De Hoop is de fondsenwervende brief. In totaal zijn voor de verschillende activiteiten en stichtingen 28 fondsenwervende brieven naar de respectievelijke achterbanen verzonden. Naast zeven brieven van Vrienden van De Hoop in het algemeen zijn dertien specifieke brieven verstuurd voor Encelia, het CPC en Terwille. De overige brieven waren voor Stichting Chris en Voorkom! De brieven worden

deels meegezonden met de informatie-
ve periodieken en deels apart verstuurd.

Telefonische contacten

In 2018 heeft Vrienden van De Hoop
voormalige donateurs benaderd met
de vraag of zij voor het eerst of opnieuw
financiële steun aan De Hoop zouden
willen overwegen. In totaal is met zo'n
5.500 mensen gesproken van wie er 745
positief hebben gereageerd.

Sponsorfietstochten Cycle for Hope

Met als motto "Samen tegen verslaving"
organiseerde Vrienden van De Hoop in
2018 vijf fietsevenementen, die geza-
menlijk € 317.871 opbrachten. Eind juni
vond voor de zevende keer de 48-uurs
estafettefietstocht van 1.200 kilometer
plaats: "Rondje Nederland". In 7 teams
deden 146 renners mee aan dit unieke
evenement. Op 23 juni reden 81 fiet-
sers 80, 120, 160 of 200 kilometer in de
Toertocht, met start en finish op Dorp De
Hoop in Dordrecht. Op die dag wer-
den voor het eerst ook een Ladies Ride
gehouden met 22 deelnemers en een
Dikke Branden Race, waaraan 38 kinde-
ren meededen. In het najaar vonden er

24-/12-/6-uurs MTB-marathons plaats op
de Veluwe, waaraan 86 renners deelna-
men.

Sponsorwandeltochten Vrouwen lopen voor Vrouwen

Ook in 2018 werden er weer wandel-
tochten voor vrouwen gehouden.
Het aantal wandeltochten was zes.
Daarnaast werden er twee ladiesruns
gehouden, voor de vrouwen die meer
van rennen dan van wandelen houden
en er was voor het eerst een kidsrun.
In 2018 deden 597 vrouwen mee aan
Vrouwen lopen voor Vrouwen. Ze liepen
een bedrag van € 105.657 bij elkaar.
Dit bedrag is bestemd voor kwetsbare
vrouwen die te maken hebben gekregen
met loverboys en prostitutie en voor de
opvang van kinderen van bij De Hoop
opgenomen moeders.

Naast de inkomsten uit deze specifieke
fondsenwervingsactiviteiten ontvangt
Vrienden van De Hoop jaarlijks met
grote dankbaarheid financiële steun
van duizenden particulieren met een
vaste gift per maand, per kwartaal of per
jaar dan wel via een periodieke schen-

king, ruim honderd Zakenvrienden, en
honderden kerken en gemeenten van de
meest uiteenlopende gezindtes.

Beheer en administratie

Aan beheer en administratie is in 2018
€ 200.539 besteed, onder meer aan het
verwerken van de giften, de financiële
administratie, de projectadministratie
en ICT. Daarnaast wordt 75% van het sa-
laris van de directeur hiertoe gerekend.
Hiermee worden de algemene manage-
menttaken betaald. Dit zijn onder ande-
re personeels- en bestuursgerelateerde
taken, de cijfermatige bewaking, fiatte-
ring van factureren, budgetbewaking en
algemene ICT-gerelateerde zaken.

door het jaar heen

Vrouwen lopen voor Vrouwen
Vrouwen die samen wandelen of
rennen en samen genieten en zo
geld ophalen voor vrouwen die
verslaafd zijn of in de prostitutie
terecht zijn gekomen. Met de
verschillende tochten en Ladies
Nights werd ruim € 105.000
ingezameld

Hoogtepunten uit 2018

21-23 JUNI

Cycle for Hope Rondje Nederland

In 48 uur in estafette langs de randen van Nederland fietsen... die uitdaging gingen de bijna 150 deelnemers van Cycle for Hope Rondje Nederland aan. Het werd weer een onvergetelijk evenement voor echte bikkels.

23 JUNI

Dag van Hoop

Op een stralende zaterdag, aan het begin van wat een lange, hete zomer zou blijken te zijn, waren ruim 2.000 mensen aanwezig tijdens de jaarlijkse open dag. Diezelfde dag kwamen ook de renners van Rondje Nederland binnen en werd de Toertocht van Cycle for Hope gehouden.

23 JUNI

Cycle for Hope Toertocht

Er werd weer veel genoten bij de Toertocht van Cycle for Hope. Er werden afstanden van 80 tot 200 kilometer verreden in de omgeving van Dordrecht, met als begin- en eindpunt Dorp De Hoop.

14-15 SEPTEMBER

Cycle for Hope, MTB-marathon

Tientallen fietsers, individueel en in teams, werkten zich in het zweet op in de Veluwe bossen. Er was weer veel modder, maar onder het motto "samen tegen verslaving" bleef de stemming opperbest.

13 DECEMBER

Dankdag voor bidders

Gebed is de motor van het werk van De Hoop. Op 13 december kwamen de mensen die trouw voor ons bidden op bezoek bij De Hoop voor een presentatie, het verhaal van een cliënt en een rondleiding. Bij de aansluitende lunch werd er nog lang nagepraat!

Niet gelukt in 2018

Promotie actiewebsite “inactievoordehoop”

In 2018 lanceerde Vrienden van De Hoop een derde ‘actie-website’, naast die voor de Cycle for Hope en Vrouwen lopen voor Vrouwen: www.inactievoordehoop.nl. Deze actiesite is bedoeld voor kerken, groepen en particulieren die een sponsoring voor De Hoop of Terwille organiseren en op een gemakkelijke, gebruiksvriendelijke manier sponsors willen werven voor hun actie. Hoewel via de site verschillende succesvolle acties zijn gehouden, gaat het maar om een beperkt aantal. Het is in 2018 nog niet gelukt om voor deze site veel aandacht te genereren. Dit wordt een speerpunt in 2019 en zal bijvoorbeeld standaard onderdeel worden van de communicatie naar kerken.

Voorlichting met Virtual Reality

Tijdens de conferentie Opwekking hebben bezoekers kennis kunnen maken met Virtual Reality-filmpjes die worden gebruikt als onderdeel van een behandeling voor sommige psychische aandoeningen. Het was de bedoeling om ook

VR-filmpjes te produceren die bezoekers een ‘levensechte’ ervaring geven over hoe het is om vanuit een verslavingsachtergrond weer gezond te gaan functioneren en ‘verleidingen’ te weerstaan. Hoewel de voorbereidingen hiervoor al in 2017 werden gestart, is het door capaciteitsgebrek (ziekte) van medewerkers niet gelukt om dit in 2018 te realiseren. Dit staat nu voor 2019 op het programma, zodat hiermee in 2020 gewerkt kan gaan worden.

Versterken interne organisatie

De focus in 2018 lag sterk op fondsenwerving en het intensiveren van relaties met kerken en bedrijven. Daarnaast vroegen enkele personele wisselingen en ziekte extra aandacht. Hierdoor is onvoldoende geïnvesteerd in het versterken van de interne organisatie. Dit bleek ook uit de resultaten van het in 2018 gehouden tweejaarlijkse medewerkersonderzoek. Daarom is dit een strategische prioriteit voor de komende jaren en aldus opgenomen in het nieuwe meerjarenplan.

Kom in actie voor De Hoop

€ 9.780
opgehaald

Doneer nu >

Start actie >

300 donateurs >

9 acties >

1 team >

Kom in actie voor De Hoop!

De Hoop helpt mensen op weg naar een nieuw leven. Mensen die niet meer weten hoe ze verder moeten, door verslaving of psychische problemen, krijgen bij De Hoop uitzicht op een nieuw bestaan. Via Vrienden van De Hoop steunen we hen, door geld in te zamelen voor al het werk dat niet gesubsidieerd wordt door de overheid.

Doe met ons mee en zamel ook geld in voor De Hoop, als sponsor of door zelf in actie te komen. Bedenk een leuke actie (stoppen met roken, koekjes bakken, parachutespringen, een spelmiddag met de kinderen van je kerk, of wat jij maar wilt!) en laat je sponsoren voor je inzet. Meld je actie aan op deze site en stuur de link door naar je sponsors. De sponsors kunnen hier dan lezen wat jij gaat doen en hun bijdrage storten.

Dee je mee? Geweldig! [Hier](#) kun je precies zien hoe het werkt

Financiële resultaten 2018

	werkelijk 2018	begroting 2018	werkelijk 2017
Totale baten	€ 3.467.471	€ 3.000.000	€ 3.029.743
Besteed aan doelstelling	€ 2.318.524	€ 2.468.926	€ 2.670.529
Werving baten	€ 596.950	€ 520.449	€ 571.735
	19,9%*	19,1%*	20,8%*
Kosten beheer en administratie	€ 200.539	€ 205.625	€ 196.145
	5,8%**	6,9%**	6,5%**
Tekort (-) of overschot	€ 362.225	€ -175.000	€ -385.428

* Wervingskosten baten / geworven baten

** Kosten beheer en administratie / totale baten

Baten

De totale baten in 2018 lagen 14,4% boven die in 2017 (€ 437.728) en 15,6% hoger (€ 467.471) dan de begroting 2018. De geworven baten lagen met € 3.000.589 zo'n 9% (€ 247.871) boven die in 2017 en ruim 10% (€ 275.589) hoger dan de begroting 2018. Het verschil met 2018 wordt verklaard door een hogere opbrengst in vrijwel alle opbrengst-categorieën. Zowel van particulieren, bedrijven, kerken, fondsen en aan subsidies werd meer ontvangen dan in 2017. De stijging bij bedrijven wordt onder meer veroorzaakt door hogere opbrengsten via de fondsenwervende evenementen en door statiegeldacties in supermarkten. Ook de stijging in de categorie particulieren is deels te danken aan hogere

opbrengsten van de fondsenwervende evenementen. De opbrengsten uit nalatenschappen lagen met € 98.680 bijna € 23.000 hoger dan in 2017 (€ 75.774).

Het verschil ten opzichte van de begroting wordt met name verklaard door de voorzichtigheid in het begroten van de geworven baten, gezien de geleidelijk teruglopende geworven baten in de voorgaande jaren. Belangrijk onderdeel van de stijging van de totale baten ten opzichte van 2017 is de boekwinst op de verkoop van vastgoed ad. € 248.177. Voor het overige waren er in 2018, afgezien van de ontvangen nalatenschappen, geen bijzondere baten of lasten met een eenmalig karakter.

Besteed aan doelstelling

Vrienden van De Hoop onderscheidt drie hoofddoelstellingen:

Financiële bijdragen en overige hulp	€ 1.482.134
Beschikbaar stellen van gebouwen	€ 332.334
<u>Voorlichtingsactiviteiten</u>	<u>€ 504.056</u>
Totaal	€ 2.318.524

Wervingskosten baten

De beleidsdoelstelling van Vrienden van De Hoop is een maximaal percentage van 17,5% voor de kosten van geworven baten. In 2018 was dit percentage 19,9% (in 2017 was dit 20,8% en in 2016 lag dit op 18,6%). Dit komt deels door de gewijzigde definitie van "geworven baten", waarbij sinds 2017 de subsidie-inkom-

sten (en de kosten van de werving van subsidies) moeten worden meegeteld.

Het beleid blijft erop gericht dit percentage te laten dalen, echter zonder in te boeten aan wervingskracht of het bereiken van de strategische en missionaire doelen. Voor de jaren 2019-2021 accepteert Vrienden van De Hoop het continueren van een hoger dan gewenst percentage vanwege de geplande investeringen in het creëren van duurzame inkomstengroei. Dit is noodzakelijk vanwege de derving van huurinkomsten door de verkoop van enkele panden in 2018.

Kosten beheer en administratie

Er is door het bestuur van Stichting Vrienden van De Hoop een maximaal percentage van beheer en administratiekosten vastgesteld van 6% ten opzichte van de totale inkomsten. Al jarenlang blijft dit percentage structureel onder deze 6%. Vanwege de lager dan begrote inkomsten is dit in 2017 niet gelukt, maar in 2018 lag het percentage met 5,8% weer lager dan deze beleidsdoelstelling. Het beleid blijft erop gericht dit percentage jaarlijks onder de 6% te laten uitkomen.

Resultaat

In 2018 is een exploitatieresultaat geboekt van € 362.225. Daarnaast is, vanwege de verkoop van drie panden, € 899.650 onttrokken aan de bestem-

mingsreserves en € 64.505 aan de bestemmingsfondsen. Het totaalbedrag ad. € 1.326.380 is toegevoegd aan de continuïteitsreserve.

Continuïteitsreserve

Het streven van Vrienden van De Hoop is om giften zo spoedig mogelijk in te zetten voor de doelstelling. Ten aanzien van een aan te houden 'continuïteitsreserve' (dus in aanvulling op de bestemmingsreserves) hanteert het bestuur van Vrienden van De Hoop het volgende beleid. De minimale continuïteitsreserve wordt gebaseerd op de risico-inschatting dat de inkomsten in twee achtereenvolgende jaren onvoorzien met 25% afnemen ten opzichte van de jaarbegroting. Daarbij is het wenselijk om ter dekking van dit risico te streven naar een continuïteitsreserve ter hoogte van de uitkomst van het door Vrienden van De Hoop gehanteerde rekenmodel, betreffende een gedetailleerde analyse van de financiering van vaste activa en werkkapitaal, een risico-analyse van mogelijke, onverwachte inkomstendalingen (per inkomstencategorie) en een berekening van de omvang van de financiële verplichtingen. Per 31 december 2018 is de gewenste hoogte van de continuïteitsreserve € 450.100.

Indien er dwingende of dringende redenen zijn die de hoofddoelstelling van Vrienden van De Hoop in gevaar brengen (noodzakelijke steun aan De Hoop

ggz), is er een apart bestuursbesluit van Vrienden van De Hoop nodig om het bedrag van de minimale continuïteitsreserve tijdelijk naar beneden toe bij te stellen. Dit is in 2017 gebeurd, om de financiële steun aan de giftbestemmingen conform begroting te continueren ten laste van de continuïteitsreserve.

Beleggingen

Vrienden van De Hoop belegt niet in aandelen of obligaties. Ook vastgoed dient niet als belegging, maar wordt zo veel mogelijk ingezet voor de doelstelling.

Communicatie met belanghebbenden

Vrienden van De Hoop onderscheidt drie groepen belanghebbenden: 1) donateurs, bidders, deelnemers, 2) interne organisatie (bestuur, medewerkers, vrijwilligers, participatiemedewerkers en werkervaringsdeelnemers) en 3) de giftbestemmingen (organisaties die financiële bijdragen en/of andere steun van Vrienden van De Hoop ontvangen). Deze drie groepen benaderen wij op verschillende manieren.

Donateurs, bidders & deelnemers

Naast de algemene communicatiemiddelen voor donateurs, bidders en deelnemers (zoals het magazine HOOP, brieven, digitale nieuws- en gebedsbrieven), is er dagelijks contact per telefoon en email. Het streven is om op elke vraag, opmerking of klacht individueel te reageren, conform de vastgelegde klachtenprocedure van Vrienden van De Hoop. Klachten worden opgetekend en individueel opgevolgd.

Ook persoonlijke ontmoetingen met donateurs hebben prioriteit. Dit gebeurt in het bijzonder in kerken en gemeenten, tijdens ontvangsten en rondleidingen op Dorp De Hoop, tijdens de sponsorevenementen, op de open dag tijdens de Week van Hoop en tijdens een speciale dankdag voor bidders.

In 2018 waren er enkele tientallen meldingen van onterechte en/of onjuiste incasso's. Donateurs worden geïnformeerd hoe zij deze storting tot acht weken zelf terug kunnen halen. Als zij dat binnen deze termijn niet doen, stort Vrienden van De Hoop het bedrag terug.

Interne organisatie

Vrienden van De Hoop kent een afdelingsoverleg (zeven keer per jaar), waar alle medewerkers aan deelnemen. Dit overleg heeft een interactief karakter en staat onder meer in het teken van 'elkaar bijpraten'. Medewerkers kunnen

agendapunten voorstellen, met ideeën komen en er is veel ruimte voor vragen en opmerkingen. Voor persoonlijke opmerkingen en gebed is vooral gelegenheid tijdens de weekopening en verder tijdens de dagopeningen. Jaarlijks vindt een teamdag plaats, waar medewerkers feedback en input kunnen geven over het huidige en komende jaarplan en activiteiten.

Uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) dat in 2018 is gehouden, blijkt dat de missie van Vrienden van De Hoop door de medewerkers ten volle wordt omarmd. Ook bevestigt het onderzoek de onderlinge betrokkenheid, collegialiteit en waardering. Maar medewerkers gaven ook aan dat wat hen betreft verbeteringen nodig en mogelijk zijn op het gebied van persoonlijke ontwikkeling, efficiëntie, innovatie, werkdruk en interne communicatie. Deze aspecten zijn ook aan de orde gekomen

tijdens de teamdag in september, waar gezamenlijk aan een SWOT is gewerkt, waarin ook deze punten zijn opgenomen. Investeren in de interne organisatie is één van de vier strategische prioriteiten in het nieuwe meerjarenplan 2019-2021.

De communicatie met vrijwilligers vindt vooral individueel plaats en daarnaast één maal per jaar tijdens de 'bedankdag'. Elke werkervaringsdeelnemer wordt individueel begeleid door een medewerker. Vrijwilligers, participatiemedewerkers en werkervaringsdeelnemers participeren in de week- en dagopeningen.

Afspraken met vrijwilligers worden vastgelegd in een vrijwilligerscontract. In dit contract staat onder andere benoemd welke functie de vrijwilliger heeft, het aantal uren en werkdagen dat men werkzaam is, de functiebeschrijving op vrijwillige basis, de werkzaamheden, de leidinggevende, onkostenvergoeding op basis van OV, verzekering tegen aansprakelijkheid en ongevallen, geheimhouding, statuten, geschillen, duur en einde van de overeenkomst, verdere afspraken. Afspraken met werkervaringsdeelnemers worden vastgelegd in een werkstage-overeenkomst en maken onderdeel uit van hun behandeling.

Giftbestemmingen

In 2018 hebben met alle giftbestemmingen (veelal meerdere) individuele gesprekken plaatsgevonden over de samenwerking met Vrienden van De Hoop. In onderling overleg zijn afspraken gemaakt over de samenwerking en financiële en/of personele ondersteuning. Door het jaar heen is er geregeld overleg met giftbestemmingen over de communicatie naar de achterban en de fondsenwerving.

Bestuur en directie

Het onbezoldigde bestuur van Vrienden van De Hoop bestaat statutair uit ten minste vijf en in ieder geval een oneven aantal natuurlijke personen. In 2018 namen de heren Dijkgraaf en Bobeldijk afscheid. Zij werden opgevolgd door de heren Van den Heuvel en Verweij. Het bestuur bestaat sinds december 2018 uit de volgende leden (met nevenfuncties).

Dhr. C.M. Kloet, voorzitter

- Lid Raad van Commissarissen

Joh. Mourik & Co. Holding

- Lid Raad van Advies Ureason B.V.

Dhr. Y. Starreveld

- Trainer bij NCOI en Avans+
- Financieel adviseur en financieel coach bij Starreveld International
- Penningmeester Centrum Israël Studies

Dhr. C. Mulder

- Directeur De Molen Nieuw Lekkerland Beheer bv
- Commissaris Mulder Automotive bv

Dhr. H. van den Heuvel

- Emeritus-predikant van de Christelijke Gereformeerde Kerken (CGK) in Nederland
- Parttime docent aan het Evangelisch College
- Lid van de generaal synodale commissie Taakgroep Beroepingswerk Predikanten
- Lid van het bestuur van het missionaire project Kerk voor Krispijn

Dhr. L.A. Verweij

- Voorzitter klachtencommissie Solutions Centre

Het bestuur houdt toezicht op de directie van Vrienden van De Hoop. Zij fungeert tevens als klankbord voor de directie en geeft gevraagd en onge-vraagd advies.

De leden van het bestuur worden benoemd voor een periode van telkens maximaal vier jaar. Er is een profiel vastgesteld voor de leden dat wordt gehanteerd bij vacatures. Kandidaten voeren eerst een kennismakingsgesprek met de voorzitter en directie. Vervolgens maakt de kandidaat kennis met de rest van het bestuur, waarna wordt besloten of al dan niet tot toetreding over kan worden gegaan.

Bij de optimale samenstelling wordt zoveel mogelijk gestuurd op een goede mix van kerkelijke achtergrond om zo tot een goede diversiteit te komen. Verder is binnen het bestuur een mix van (oud-)ondernemers, particulieren en personen die actief in de kerk zijn.

Om functievermenging en onafhankelijkheidsconflicten te voorkomen zijn er statutair een aantal zaken bepaald. Bijvoorbeeld dat de ruime meerderheid van het bestuur onafhankelijk van Stichting De Hoop functioneert en dat er geen familieband is tussen directie en

bestuur. Daarnaast zijn er geen familiebanden tussen bestuurders onderling. Geen van de bestuurders werkt bij een leverancier van Stichting De Hoop.

Het functioneren van het bestuur en de samenwerking tussen bestuur en directie wordt om de twee à drie jaar geëvalueerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de enquête voor zelfevaluatie zoals samengesteld door de Nederlandse Vereniging voor Toezichthouders in de Zorg. Het functioneren van de directie wordt jaarlijks geëvalueerd volgens een vast model, waarbij bestuursleden aanvullende vragen en opmerkingen inbrengen.

De directie van Vrienden van De Hoop wordt gevormd door de heer A.T. Pothof.

Het bestuur vergadert jaarlijks zeven keer regulier, altijd in aanwezigheid van de directie. Elke vergadering rapporteert de directie schriftelijk en mondeling over de inkomsten en uitgaven ten opzichte van de begroting en het voorgaande kalenderjaar, over de voortgang op strategische trajecten en over lopende activiteiten. Tijdens de mei-vergadering worden het jaarverslag en de jaarrekening vastgesteld. In de december-vergadering worden de door de directie opgestelde Jaarplan en Begroting goedgekeurd.

Interne organisatie

Vrienden van De Hoop kent een eenvoudige organisatiestructuur, met in 2018 één directeur en drie teamleiders, die gezamenlijk het managementteam vormen.

Elk team bestaat naast de teamleider uit betaalde medewerkers, vrijwilligers, participatiemedewerkers en werkervaringsdeelnemers.

Ultimo 2018 werkten er 17,1 fte aan betaalde krachten bij Vrienden van De Hoop. Gemiddeld over geheel 2018 werkten er 16,4 fte betaald. In 2018 werd er gewerkt met 12 vrijwilligers die een formeel vrijwilligerscontract hadden met Vrienden van De Hoop. Er werkten in 2018 voor kortere of langere tijd 5 werkervaringsdeelnemers en 3 participatiemedewerkers bij Vrienden van De Hoop.

Het ziekteverzuim lag met 4,4% iets lager dan in 2017 en werd voor een groot deel veroorzaakt door langdurige (gedeeltelijke) ziekte van één medewerker.

Vrienden van De Hoop hanteert de CAO voor de ggz-sector. De functies van directie en medewerkers zijn gewogen binnen de systematiek van deze CAO. Het salaris van de directeur is eveneens gewogen volgens de systematiek van Goede Doelen Nederland. In dit model wordt de directeur van Vrienden van De Hoop vanaf 2018 ingeschaald in groep F. Het door GDN voor deze functiegroep als norm gestelde maximaal jaarinkomen in 2018 is € 91.871 per fte. Met het oog op

de verantwoording van de stichting aan de maatschappij en donateurs, is het beleid van Vrienden van De Hoop het salaris van de directeur tenminste één schaal onder de vastgestelde functiegroep in te schalen. Het maximaal jaarinkomen van de directeur is daarmee vast te stellen op € 81.270 (functiegroep E) per fte. Het werkelijk betaalde jaarinkomen over 2018 is met € 81.406 per fte conform dit beleid.

De directeur is volgens de CAO van de ggz-sector ingeschaald in functiegroep

70 (schaal 8). De totale directiekosten volgens de regeling directiebezoldiging van GDN, inclusief pensioenpremie, waren in 2018 € 99.618 (op basis van 1,1 fte).

Milieubeleid en duurzaamheid

Bij Vrienden van De Hoop scheiden we papier, dat separaat wordt verwerkt. Daarnaast gebruiken we groene stroom. Verlichting in de kantoorruimten wordt uitgeschakeld zodra de ruimten leeg zijn, en niet pas aan het einde van een werkdag. Ook kennen we een fietsplan waar medewerkers gebruik van maakten.

Verantwoordingsverklaring

Conform de eisen van het CBF legt het bestuur in de Verantwoordingsverklaring verantwoording af over drie principes:

1. Onderscheid de functies toezicht houden, besturen en uitvoeren.
2. Optimaliseer de effectiviteit en efficiency van bestedingen.
3. Optimaliseer de omgang met belanghebbenden.

Vrienden van De Hoop onderschrijft deze drie algemene principes van de Code Goed Bestuur in het Reglement CBF-Keur, die sinds 1 juli 2008 van kracht zijn.

Functiescheiding

Het bestuur houdt toezicht op de directie van Vrienden van De Hoop. De directie is verantwoordelijk voor het formuleren en uitvoeren van strategie en beleid en geeft leiding aan de uitvoeringsorganisatie. De directie doet voorstellen aan het bestuur, waarna het bestuur goedkeuring verleent. De directie rapporteert schriftelijk en mondeling over de inkomsten en uitgaven ten opzichte van de begroting en het voorgaande

kalenderjaar, over de voortgang op strategische trajecten en over lopende activiteiten. Om functievermenging en onafhankelijkheidsconflicten te voorkomen zijn er statutair een aantal zaken bepaald. Onder meer is vastgelegd dat er geen familieband is tussen de directie en bestuursleden.

Effectiviteit en efficiency

Het optimaliseren van effectiviteit en efficiency is een permanent aandachtspunt bij Vrienden van De Hoop. Conform de principes van PDCA (Plan, Do, Check, Act) wordt elke activiteit periodiek op deze criteria geëvalueerd en worden verbeteringen vastgesteld, geïmplementeerd en op resultaat gemonitord. Bij projecten (zoals de evenementen of telefonische acties) wordt deze evaluatie in het algemeen jaarlijks gedaan, bij doorlopende activiteiten veelal meerdere keren per jaar. Zo wordt het rendement van fondsenwervende brieven voortdurend bijgehouden, wordt minimaal één keer per kwartaal geëvalueerd en worden verbeterpunten afgesproken en per direct geïmplementeerd.

De interne doelstelling van Vrienden van De Hoop is, dat de totale wervingskosten voor geworven baten maximaal 17,5% van de geworven baten zijn. Het maximale percentage voor beheer en administratiekosten is vastgesteld op 6% van de totale inkomsten.

Belanghebbenden

Vrienden van De Hoop onderscheidt hoofdzakelijk drie groepen belanghebbenden: donateurs, bidders en deelnemers; interne organisatie (bestuur, medewerkers, vrijwilligers, participatiemedewerkers en werkervaringsdeelnemers); en de giftbestemmingen (organisaties die financiële bijdragen en/of andere steun van Vrienden van De Hoop ontvangen). Deze drie groepen benaderen wij op verschillende manieren.

Met donateurs, bidders en deelnemers wordt gecommuniceerd via het magazine HOOP, brieven, digitale nieuws- en gebedsbrieven en is er dagelijks contact per telefoon en email. Het streven is om op elke vraag, opmerking of klacht individueel te reageren, conform de vastge-

legde klachtenprocedure van Vrienden van De Hoop.

Ook persoonlijke ontmoetingen met donateurs hebben prioriteit. Dit gebeurt in het bijzonder in kerken en gemeenten, tijdens ontvangsten en rondleidingen op Dorp De Hoop, tijdens de sponsevenementen, op de open dag tijdens de Week van Hoop en tijdens een speciale dankdag voor bidders.

Intern kent Vrienden van De Hoop een afdelingsoverleg (zeven keer per jaar), waar alle medewerkers aan deelnemen. Dit overleg heeft een interactief karakter en staat onder meer in het teken van 'elkaar bijpraten'. Medewerkers kunnen agendapunten voorstellen, met ideeën komen en er is veel ruimte voor vragen en opmerkingen. Voor persoonlijke opmerkingen en gebed is vooral gelegenheid tijdens de weekopening en verder tijdens de dagopeningen. Jaarlijks vindt een teamdag plaats, waar medewerkers feedback en input kunnen geven over het huidige en komende jaarplan en activiteiten. De communicatie met vrijwilligers vindt vooral individueel plaats en daarnaast één maal per jaar tijdens de 'bedankdag'. Elke participatiemedewerker en werkervaringsdeelnemer wordt individueel begeleid door een medewerker. Vrijwilligers, participatiemedewer-

kers en werkervaringsdeelnemers participeren in de week- en dagopeningen.

Risicomanagement

Driejaarlijks worden, als onderdeel van de totstandkoming van een nieuw driejarenplan, de belangrijkste risico's voor Vrienden van De Hoop in kaart gebracht en in de twee tussenliggende jaren bij de formulering van een nieuw jaarplan geëvalueerd en geactualiseerd.

Bij het opstellen van het nieuwe meerjarenplan 2019-2021 zijn de volgende risico's gedefinieerd:

1. Ontkerkelijking
2. Mogelijke afschaffing van de acceptgiro
3. Mogelijke wettelijke inperking van telefonische communicatie
4. Toename van het aantal fondsenwervende evenementen
5. Afnemende lange-termijnbinding aan goede doelen

Om de mogelijke impact van deze risico's op de bedrijfsvoering te minimaliseren zijn de volgende maatregelen genomen.

1. Ontkerkelijking – Uit onderzoek is bekend dat het regelmatig bezoeken van een kerk gemiddeld genomen

een indicator is van de vrijgevigheid van mensen en hun bereidheid om vrijwilligerswerk te doen. Terugloop van het aantal mensen dat geregeld de kerk bezoekt, kan betekenen dat de inkomsten en het aantal vrijwilligers van christelijke goede doelen mede hierdoor onder druk komen te staan. Des te belangrijker is het voor Vrienden van De Hoop om met meer kerken een intensievere relatie op te bouwen. In de afgelopen jaren is bovendien gebleken dat kerken op het gebied van pastoraat behoefte hebben aan meer informatie over verslavings- en psychische problematiek en aan praktische handvatten voor het verlenen van eerstelijnszorg. Vrienden van De Hoop en De Hoop zijn daarom begonnen met het organiseren van regionale bijeenkomsten voor ambtsdragers en pastoraal medewerkers in de kerken. In de komende jaren is dit dan ook één van de prioritaire strategieën.

2. Mogelijke afschaffing van de acceptgiro – De inspanningen om donateurs te verzoeken om (bij voorkeur) op incassobasis te geven dan wel via machtiging of periodieke overboeking worden gecontinueerd. Ook is de nieuwe website toegankelijker gemaakt voor online doneren. Hoewel

de afschaffing vooralsnog lijkt uitgesteld, blijven we alert op de mogelijkheid dat dit toch in de komende jaren eens zal gebeuren.

3. Mogelijke wettelijke inperking van telefonische communicatie – Anticiperend op een eventuele wettelijke beperking van de mogelijkheden om telefonisch met onze achterban te communiceren, zal Vrienden van De Hoop bij telefonische campagnes vanaf nu aan mensen steeds expliciet toestemming vragen om in de toekomst ook telefonisch contact te mogen opnemen.
4. Toename van het aantal fondsenwerende evenementen – Toename van het aantal sportieve fondsenwerende evenementen in Nederland lijkt een dempende werking te hebben op de groei van de opbrengsten van Cycle for Hope en Vrouwen lopen voor Vrouwen. Daarom blijft één van de prioritaire beleidsvoornemens ten aanzien van dit risico verdere diversificatie van evenementen binnen deze twee concepten. Daarnaast wordt ingezet op peer-to-peer werving van deelnemers en teams. In een projectgroep wordt verder nagedacht over het ontwikkelen en testen van nieuwe fondsenwerende evenementen.
5. Afnemende lange-termijnbinding aan goede doelen (toename ad hoc steun) – Naast de verzoeken aan voormalige en potentiële donateurs om (bij voorkeur) op incassobasis te geven, zal in de fondsenwerving in

toenemende mate worden gefocust op concrete projecten. Ook zullen meer kortdurende 'multi-channel' fondsenwervingsacties worden ondernomen. Voor de werving van vrijwilligers zal steeds meer worden uitgegaan van concrete behoeften en zullen concrete vacature-omschrijvingen worden opgesteld.

Met het oog op 2018 waren verder nog de volgende risico's gedefinieerd.

6. Ontwikkeling eilandcultuur – Ter voorkoming van het ontstaan van een eilandcultuur is er wekelijks overleg van de teamleiders, is er zeven keer per jaar een plenair afdelingsoverleg met alle collega's en kantoorvrijwilligers, zijn er wekelijks en dagelijks gemeenschappelijke 'geestelijke momenten' en worden verjaardagen gezamenlijk gevierd. Daarnaast wordt er waar mogelijk en relevant in projectgroepen gewerkt teneinde de 'kruisbestuiving' te bevorderen.
7. Ineffectiviteit en inefficiëntie – Om de effectiviteit en efficiëntie te verbeteren zijn in 2014 vier teams gevormd, met elk specifieke terreinen van verantwoordelijkheid. Ook zijn taken waar mogelijk specifiekere toebedeeld. Dit leidt tot meer 'specialisatie', focus, zicht op verbetermogelijkheden en minder onnodig overleg. In 2017 bleek, dat indeling in drie teams de efficiëntie verder zou verbeteren, hetgeen aldus is uitgevoerd.
8. Waardevermindering vastgoed – Hoewel de woningmarkt in het algemeen

'booming' is, is dat voor de vastgoedmarkt minder het geval. Daarom laat Vrienden van De Hoop elke drie jaar een nieuwe taxatie doen van de waarde van haar vastgoed om het risico van een plotselinge onevenredige impact op het vermogen te minimaliseren. Door de verkoop van drie panden in 2018 is het risico van mogelijke waardedalingen aanmerkelijk verkleind.

In 2018 is het negatieve effect van de genoemde risico's op de operationele gang van zaken minimaal geweest. De meeste voornemens voor 2018 konden worden gerealiseerd of in gang gezet. Het vergroten van de vitaliteit en robuustheid van de interne organisatie blijft wel een belangrijk aandachtspunt en is daarom ook één van de vier strategische prioriteiten voor de komende jaren. Daarnaast zagen we dat opnieuw grotere incidentele donaties en subsidies en de boekwinst op de verkoop van vastgoed tot een bemoedigend financieel resultaat leidden. De prioriteit in de komende jaren is dan ook om duurzame groei te creëren, teneinde minder afhankelijk te worden van grotere incidentele baten.

Vooruitblik 2019-2021

In 2018 is een nieuw meerjarenplan 2019-2021 opgesteld. Het integrale plan is te vinden op de website www.vriendenvandehoop.nl

Als basis voor het definiëren van de strategische prioriteiten is een nieuwe 'corporate SWOT' voor Vrienden van De Hoop gedefinieerd, die als volgt kan worden samengevat:

Sterkten	Zwakten
• Onderscheidende identiteit en goede reputatie van De Hoop ggz • Geestelijke en maatschappelijke relevantie 'giftbestemmingen' • Stabiele achterban van particulieren, kerken, bedrijven en enkele fondsen • Solide evenementen Cycle for Hope en Vrouwen lopen voor Vrouwen • Inspirerende mix van betrokken en gedreven medewerkers én (oud-) cliënten én vrijwilligers	• Relatieve onbekendheid van totale zorgaanbod De Hoop ggz en door Vrienden van De Hoop gesteunde projecten • Beperkte 'kruisbestuiving' binnen Vrienden van De Hoop (team-overstijgende samenwerking) en tussen Vrienden van De Hoop en De Hoop ggz • Te weinig menskracht in de 'buitendienst' • Tekortschietende innovatie met het oog op nieuwe manieren van geven • Kwetsbare interne organisatie door achtergebleven investeringen in mensen en middelen
Kansen	Bedreigingen
• Intensiveren van relaties binnen bestaande achterban en hun netwerken • Uitbreiden van relaties buiten regio 'Zuidwest Nederland' • Door-ontwikkelen van gesegmenteerde communicatie en fondsenwerving • Verbeteren multi-mediaplex (m.n. video) • Intentioneel benaderen van jongeren	• Ontkerkelijking • Mogelijke afschaffing acceptgiro • Mogelijke wettelijke inperking van telefonische communicatie • Toenemend aantal nationale en lokale fondsenwervende evenementen • Afnemende langere-termijnbinding van donateurs, deelnemers, vrijwilligers

Strategische Prioriteiten

Voor de periode 2019-2021 zijn de volgende vier strategische prioriteiten vastgesteld. Het totaal van de onderliggende strategieën benut de sterkten en kansen en adresseert de zwakten en bedreigingen uit de SWOT.

- Groei in het effectieve bereik van "Verhalen van Hoop"
Strategie:
 - Het campagnematig multimediaal communiceren van "Verhalen van Hoop" (bijvoorbeeld rond de Week van Hoop), in aanvulling op de continue, reguliere gelegenheden voor het delen van "Verhalen van Hoop" (bijvoorbeeld in het magazine HOOP, bij evenementen en bij presentaties)
- Duurzame groei in impact
Strategie:
 - Ontwikkelen van een gezamenlijke "Theory of Change" met alle relevante projecten, alsmede SMART-doelstellingen en resultaat- en impact-metingen

- Duurzame groei in geworven baten
Strategieën:
 - Kwantitatieve en kwalitatieve groei in relaties met kerken
 - Kwantitatieve en kwalitatieve groei in relaties met bedrijven
 - Groei in gesegmenteerde fondsenwerving onder particulieren, met bijzondere aandacht voor behoud van huidige donateurs
 - Continueren van groei in diversificatie binnen de twee fondsenwerende 'labels' Cycle for Hope en Vrouwen lopen voor Vrouwen
- Ontwikkelen van specifieke evenementen/communicatie/fondsenwerving voor kinderen, jongeren en studenten
- Duurzame robuustheid en vitaliteit van de interne organisatie
Strategieën:
 - Creëren van een zogenoemde FISH-cultuur: "Be There + Make Their Day + Play + Choose Your Attitude"
 - Uitbreiden van het werken in 'projectgroepen'
- Groei in samenwerking met de poliklinieken en andere afdelingen van De Hoop ggz en Terwille bij het ontwikkelen van beleid en acties met het oog op de kerken en met betrekking tot kinderen/jongeren/studenten
- Ontwikkelen van een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) voor iedere medewerker

Meerjarenraming (in duizenden euro)

		Begroting 2019	Raming 2020	Raming 2021
Baten				
Geworven baten		2.565	2.665	2.765
Baten met tegenprestatie		45	45	45
Overige baten		70	70	70
Totaal Baten		2.680	2.780	2.880
Lasten				
Personeelskosten		1.000	1.050	1.100
Financiële bijdragen		* 1.018	* 983	* 973
Kosten vastgoed		215	215	215
Communicatie & events		315	325	335
Organisatie kosten		205	215	225
Totale lasten		2.753	2.788	2.848
Tekort (-) / overschot		-73	-8	32

* Exclusief 'voorwaardelijke toekenningen' ad. € 157.000

- Investeren in werving, opleiding en behoud van kantoor- en projectvrijwilligers
- Permanente PDCA (Plan, Do, Check, Act) op het gebied van technische infrastructuur (m.n. database en websites)

Financiële vooruitzichten

Op basis van de langetermijnanalyse van de inkomstenontwikkeling van Vrienden van De Hoop tot en met 2015 (veel relatief grote donaties en andere inkomsten met incidenteel karakter) en de ervaring

van de laatste drie jaren (creëren van duurzame groei in de huidige maatschappelijke context gaat heel geleidelijk), past een voorzichtig-optimistische meerjarenraming voor 2019-2021 wat betreft geworven baten.

Om de gewenste groei te realiseren, zal in de komende jaren met name geïnvesteerd worden in menskracht in de 'buitendienst' (ten behoeve van het intensiveren en uitbreiden van relaties met kerken en bedrijven), in multimedia (video en online-presentatie) en in de in-

terne organisatie (inclusief vrijwilligers). Omdat per 1 januari 2019 de geworven baten voor en bestemde giften aan de Stichting Chris en Voorkom! geen onderdeel meer zijn van de boeken van Vrienden van De Hoop, is de meerjarenraming 2019-2021 exclusief deze bedragen.

Jaarplan 2019

Het meerjarenplan 2019-2021 is voor het eerste jaar uitgewerkt naar concrete activiteiten in het Jaarplan 2019. Dit jaarplan is integraal te vinden op de website www.vriendenvandehoop.nl.

De in het jaarplan benoemde activiteiten betreffen met name nieuwe of gewijzigde activiteiten. Het leeuwendeel van de werkzaamheden bestaat echter uit het continueren van succesvolle en/of

noodzakelijke activiteiten. De laatste categorie betreft dikwijls de niet-zichtbare, 'voorwaardelijke' activiteiten, vooral op het gebied van administratie, logistiek, techniek en infrastructuur. Het jaarplan geeft dus geen volledig beeld van alle activiteiten van Vrienden van De Hoop, maar legt het focus op wat nieuw of anders is ten opzichte van voorgaande jaren.

Vrienden van De Hoop werkt conform de principes van PDCA (Plan, Do, Check, Act) waarbij elke activiteit op effectiviteit en efficiency wordt geëvalueerd en verbeteringen worden vastgesteld, geïmplementeerd en op resultaat gemonitord.

BALANS PER 31 DECEMBER 2018

Na resultaatbestemming

Activa		31-12-2018	31-12-2017
Immateriële vaste activa			
Benodigd voor de bedrijfsvoering	6.1	43.004	32.938
Materiële vaste activa			
Benodigd voor de bedrijfsvoering	6.2	103.966	81.903
Direct in gebruik voor de doelstelling	6.3	<u>3.031.395</u>	<u>4.698.881</u>
		3.135.361	4.780.784
Financiële vaste activa			
Leningen verstrekt in het kader van de doelstelling	6.4	53.475	237.692
Vorraden			
Bedrijfsvoorraden	6.5	4.095	5.059
Vorderingen			
Debiteuren	6.6	7.866	48.111
Aflossingsverplichtingen leningen u/g	6.7	57.600	109.681
Overige vorderingen	6.8	137.127	66.722
Overlopende activa	6.9	<u>17.485</u>	<u>21.378</u>
		220.078	245.892
Liquide middelen			
Kas/Bank	6.10	1.801.034	584.194
Totaal		5.257.047	5.886.559

Passiva

31-12-2018

31-12-2017

Reserves en Fondsen

Reserves

Continuïteitsreserve	6.11	1.360.737	34.357
Bestemmingsreserve	6.12	<u>1.651.892</u>	<u>2.551.543</u>
		3.012.629	2.585.900

Fondsen

Bestemmingsfondsen	6.13	<u>151.153</u>	<u>215.658</u>
		3.163.783	2.801.558

Voorzieningen

Voorziening jubilea	6.14	10.520	7.700
Voorziening levensfasebudget	6.15	<u>58.560</u>	<u>46.367</u>
		69.079	54.067

Langlopende schulden

Hypothecaire leningen	6.16	1.492.000	2.370.000
Rentedragende en renteloze leningen	6.17	<u>49.039</u>	<u>101.992</u>
		1.541.039	2.471.992

Kortlopende schulden

Crediteuren	6.18	51.704	42.166
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden	6.19	151.939	221.894
Belastingen en sociale premies	6.20	40.249	29.645
Overige schulden	6.21	<u>239.254</u>	<u>265.236</u>
		483.146	558.942

Totaal

5.257.047

5.886.559

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018

		<u>werkelijk 2018</u>	<u>begroting 2018</u>	<u>werkelijk 2017</u>
Baten				
Baten van particulieren		1.612.462	1.625.000	1.566.571
Baten van bedrijven		484.091	475.000	420.752
Baten van kerken		505.048	475.000	462.542
Baten van subsidies van overheden		147.831	50.000	124.828
Baten van andere organisaties zonder winststreven		152.478	100.000	102.251
Baten van nalatenschappen		98.680	0	75.774
Som van de geworven baten	7.1	3.000.589	2.725.000	2.752.718
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	7.2	34.171	45.000	46.031
Overige baten	7.3	432.711	230.000	230.994
Som van de baten		3.467.471	3.000.000	3.029.743
Lasten				
Besteed aan doelstellingen				
A. Exploitatiekosten accommodaties t.b.v. Stichting				
De Hoop en gelieerde instellingen	4	332.334	363.760	385.447
B. Bijdragen hulpverleningswerk	4	1.482.134	1.574.250	1.778.132
C. Voorlichtende activiteiten	4	504.056	530.916	506.951
Totaal besteed aan doelstellingen		2.318.524	2.468.926	2.670.529

		werkelijk 2018	begroting 2018	werkelijk 2017
Wervingskosten	4	596.950	520.449	571.735
Kosten beheer en administratie	4	200.539	205.625	196.145
Som van de lasten		3.116.013	3.195.000	3.438.409
Saldo voor financiële baten en lasten		351.458	-195.000	-408.666
Saldo financiële baten en lasten	7.11	10.767	20.000	23.237
Tekort (-) / Overschot		362.225	-175.000	-385.428

	2018	Begroting 2018	2017
Het resultaat is als volgt verdeeld:			
- continuïteitsreserve	1.326.380	0	-359.206
- bestemmingsreserve materiële vaste activa	-52.418	0	-8.309
- bestemmingsreserve financiering overige vaste activa	-847.232	0	-97.768
- bestemmingsfondsen	-64.505	-175.000	79.854
- overige reserves	0	0	0
	362.225	-175.000	-385.428

KASSTROOMOVERZICHT (volgens de indirecte methode) (in Euro's)

	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaatverdeling:		
- toevoeging aan continuïteitsreserve	1.326.380	-359.206
- onttrekking aan bestemmingsreserve	-899.650	-106.076
- onttrekking aan bestemmingsfondsen	-64.505	79.854
	362.225	-385.428
Aanpassingen voor:		
- afschrijving van materiële vaste activa	162.881	172.466
- afschrijving van immateriële vaste activa	21.527	18.249
- mutaties voorzieningen	15.012	9.795
	199.420	200.510
Veranderingen in vlottende middelen:		
- vorderingen	25.814	-1.581
- mutaties in voorraden	964	-1.831
- kortlopende schulden (exclusief schulden aan kredietinstellingen)	-75.795	49.683
	-49.018	46.272
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	512.627	-138.646
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
- desinvesteringen in materiële vaste activa	1.482.542	-5.130
- investeringen in immateriële vaste activa	-31.593	-7.744
- mutaties in financiële vaste activa	184.217	120.815
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	1.635.165	107.940

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
- nieuw opgenomen leningen	0	0
- aflossing langlopende schulden	<u>-930.953</u>	<u>-254.560</u>
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u><u>-930.953</u></u>	<u><u>-254.560</u></u>
Mutatie geldmiddelen	<u><u>1.216.839</u></u>	<u><u>-285.265</u></u>

De mutatie geldmiddelen, gespecificeerd per soort mutatie, ziet er als volgt uit:

Liquide middelen

- saldo per 1 januari	584.194	869.460
- saldo per 31 december	<u>1.801.034</u>	<u>584.194</u>
Mutatie	1.216.839	-285.265

Kortlopende schulden aan kredietinstellingen

- saldo per 1 januari	0	0
- saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutatie	0	0

Mutatie geldmiddelen (inclusief kortlopende schulden aan kredietinstellingen)	<u><u>1.216.839</u></u>	<u><u>-285.265</u></u>
--	-------------------------	------------------------

OVERZICHT LASTENVERDELING

(in Euro's)		Doelstellingen		
		A	B	C
		Exploitatie accommodaties De Hoop	Bijdragen hulpverlening	Voorlichtende activiteiten
Lasten				
Salarissen en sociale lasten	7.4	20.064	36.385	347.512
Overige personeelskosten	7.5	7.816	7.816	10.784
Bijdragen	7.6	0	1.369.984	0
Huisvestingskosten	7.7	110.019	0	0
Afschrijvingskosten	7.8	161.440	0	0
Communicatie en evenementen	7.9	0	33.310	103.379
Organisatiekosten	7.10	32.995	34.640	42.381
Totaal lasten		332.334	1.482.134	504.056

Bestedingen aan de doelstelling

Doelbestedingspercentage van de baten:

Totale bestedingen doelstelling A / totale baten

Totale bestedingen doelstelling B / totale baten

Totale bestedingen doelstelling C / totale baten

Totale bestedingen / totale baten

Doelbestedingspercentage van de lasten:

Totale bestedingen doelstelling A / totale lasten

Totale bestedingen doelstelling B / totale lasten

Totale bestedingen doelstelling C / totale lasten

Totale bestedingen / totale lasten

Totale bestedingen / geworven baten

Kosten beheer en administratie

Kosten beheer en administratie / totale baten

Door het bestuur van Vrienden van De Hoop is de norm voor de kosten van beheer en administratie vastgesteld op 6% van de totale bate.

Kosten fondswervende organisatie

Wervingskosten baten / geworven baten

Door het bestuur van Vrienden van De Hoop is de norm voor de wervingskosten baten vastgesteld op 17,5% van de geworven baten.

Werving	Beheer			
Wervingskosten baten	Beheer en administratie	Totaal 2018	Begroting 2018	Totaal 2017
398.164	137.228	939.353	885.000	879.016
11.197	7.816	45.427	70.000	65.967
0	22.500	1.392.484	1.455.000	1.663.158
0	0	110.019	123.000	150.984
0	0	161.440	172.000	172.286
146.992	0	283.681	306.000	340.017
40.597	32.995	183.609	182.000	166.980
<u>596.950</u>	<u>200.539</u>	<u>3.116.013</u>	<u>3.193.000</u>	<u>3.438.409</u>

9,6%	12,1%	12,7%
42,7%	52,5%	58,7%
<u>14,5%</u>	<u>17,7%</u>	<u>16,7%</u>
66,9%	82,3%	88,1%

10,7%	11,4%	11,2%
47,6%	49,3%	51,7%
<u>16,2%</u>	<u>16,6%</u>	<u>14,7%</u>
74,4%	77,3%	77,7%

77,3%	90,6%	97,0%
--------------	--------------	--------------

5,8%	6,9%	6,5%
-------------	-------------	-------------

19,9%	19,1%	20,8%
--------------	--------------	--------------

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Grondslagen van waardering

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld conform de 'Richtlijnen Fondsenwervende organisaties', RJ 650, zoals gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Tenzij anders vermeld zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met eventuele bijzondere waardeverminderingen. Onder de immateriële vaste activa wordt software opgenomen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde verminderd met de lineaire afschrijvingen, welke bepaald zijn aan de hand van de geschatte levensduur, rekening houdend met een residuwaarde. Het onroerend goed dat betrokken is geweest bij de CTG-afwikkeling is in 2002 echter éénmalig gewaardeerd tegen het gemiddelde van de getaxeerde marktwaarde en executiewaarde per medio april 1999. In totaal is hierbij over 2 panden een positieve herwaardering ad. € 191.409 doorgevoerd en tevens voor een gelijk bedrag een reserve materiële vaste activa als bestemmingsreserve geboekt.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde, rekening houdend met een eventuele voorziening voor oninbaarheid.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van de voorraden. Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met eventuele incourantheid.

Vorderingen

De vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover nodig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien niet anders vermeld staan deze ter vrije beschikking.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Stichting Vrienden van De Hoop ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen.

Bestemmingsreserve

Het bestuur van Stichting Vrienden van De Hoop heeft een deel van de reserves bestemd voor het financieren van de vaste activa en de voorraden. Deze beperking van de bestedingsmogelijkheid betreft geen formele verplichting. Het bestuur kan deze beperking opheffen.

Bestemmingsfondsen

Dit betreft fondsen ten behoeve van nog te realiseren of lopende projecten. Deze fondsen bestaan uit middelen waaraan de giftgever een specifieke bestemming/besteding heeft meegegeven.

Voorzieningen

Voor personele kosten is een voorziening gevormd voor in de toekomst uit te betalen jubileum-uitkeringen en het persoonlijk levensfasebudget. Deze voorzieningen worden gewaardeerd op basis van de in december van het boekjaar geldende salarissen.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan een jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal een jaar. De schulden worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen nominale waarde.

Pensioenen

De pensioenregeling van de medewerkers is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). De over het boekjaar verschuldigde premies zijn als kosten verantwoord. Voor per balansdatum nog niet betaalde premies wordt een reservering opgenomen. Aangezien deze verplichtingen kortlopend zijn, zijn deze gewaardeerd tegen de nominale waarde. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie, beleggingsrendement op het fondsvermogen leiden mogelijk tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een opgenomen voorziening. In geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds heeft Vrienden van De Hoop geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies.

Momenteel is sprake van een tekort in het pensioenfonds PFZW. Het fonds heeft een dekkingsgraad van 101,3% ultimo 2018 (2017: 98,6%). PFZW heeft in maart 2017 een geactualiseerd herstelplan ingediend uitgaande van de financiële situatie ultimo 2016. Volgens dat plan kan PFZW in het jaar 2026 voldoen aan de wettelijke eisen voor de reserves. De dekkingsgraad die PFZW dan bereikt moet hebben bedraagt 124,3%. Ieder jaar wordt het plan geactualiseerd en ter goedkeuring voorgelegd aan DNB.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen en toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Geworven baten

Geworven baten worden verantwoord voor het werkelijk ontvangen bedrag, de door de eigen organisatie gemaakte kosten worden in de staat van baten en lasten als last gepresenteerd. Donaties, giften en schenkingen worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen. Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Subsidies, sponsoring en deelnemersbijdragen

Subsidies worden verantwoord op het moment dat deze ook daadwerkelijk zijn besteed. Sponsoring en deelnemersbijdragen Ontvangen baten van sponsoring worden verantwoord in het jaar dat ze ontvangen worden. Deelnemersbijdragen worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Overige baten betreffen hoofdzakelijk inkomsten uit verhuur van onroerend goed. Opbrengsten worden verantwoord in de periode waarop de huur betrekking heeft.

Kostentoerekening

De criteria van de verdeling van de kosten over enerzijds doelstelling A tot en met C en anderzijds de fondsenwerving en beheer en administratie zijn als volgt:

- Alle kosten voor personeel (salarissen en sociale lasten en overige personeelskosten) worden toegedeeld op basis van een uitgevoerde ureninschatting per individuele medewerker. De kosten voor communicatie en evenementen en de organisatiekosten worden per begrotingsregel verdeeld op basis van een kwalitatieve inschatting.
- Het salaris van de directeur wordt voor 75% toegerekend aan de kosten van beheer en administratie, voor 10% aan fondsenwerving, voor 10% aan ledenwerving en voorlichting en voor 5% aan de doelstelling exploitatie onroerend goed.
- Alle overige algemene en aan directie en administratie toerekenbare uitvoeringskosten worden evenredig verdeeld over de 3 doelstellingen, fondsenwerving en beheer en administratie.
- De bijdrage aan St. De Hoop ten behoeve van de Financiële Administratie (=0.5 fte) wordt toegerekend aan de kosten van beheer en administratie.

Grondslag voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Voor de herleiding van de mutatie in de liquide middelen wordt het resultaat van het boekjaar aangepast voor posten in de staat van baten en lasten en balansmutaties die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het boekjaar.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018 (in Euro's)

Activa

Immateriële vaste activa

6.1 Benodigd voor de bedrijfsvoering

	Aanschaf- prijs	Afschrij- ving	Boek- waarde
Saldo per 1 januari 2018	90.271	57.333	32.938
Investeringsen 2018	<u>31.593</u>	<u>0</u>	<u>31.593</u>
	121.864	57.333	64.531
Afschrijving 2018	<u>0</u>	<u>21.527</u>	<u>21.527</u>
	121.864	78.861	43.004
Volledig afgeschreven 2018	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december 2018	<u>121.864</u>	<u>78.861</u>	<u>43.004</u>

De immateriële vaste activa betreft een investering in een relatiebeheersysteem dat met ingang van 2014 in gebruik is genomen. Daarnaast is in 2015 geïnvesteerd in een nieuwe fondswerfwebsite voor evenementen. Deze website is sinds 2016 volledig operationeel en wordt vanaf 1 januari 2016 afgeschreven. De investeringen in 2017 en 2018 betreffen de kosten voor een nieuwe website. Deze is in de loop van 2018 volledig operationeel geworden.

Materiële vaste activa

6.2 Benodigd voor de bedrijfsvoering

	Aanschaf- prijs	Afschrij- ving	Boek- waarde
Saldo per 1 januari 2018	125.497	43.594	81.903
Investeringsen 2018	<u>28.448</u>	<u>0</u>	<u>28.448</u>
	153.945	43.594	110.351
Afschrijving 2018	<u>0</u>	<u>6.385</u>	<u>-6.385</u>
	153.945	49.979	103.966
Volledig afgeschreven 2018	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december 2018	<u>153.945</u>	<u>49.979</u>	<u>103.966</u>

6.3 Direct in gebruik voor de doelstelling

	Aanschaf- prijs	Afschrij- ving	Boek- waarde
Saldo per 1 januari 2018	6.945.317	2.246.436	4.698.881
Investeringsen 2018	0	0	0
Desinvesteringen 2018	<u>-1.867.273</u>	<u>-356.284</u>	<u>-1.510.989</u>
	5.078.044	1.890.152	3.187.892
Afschrijving 2018	<u>0</u>	<u>156.497</u>	<u>-156.497</u>
	5.078.044	2.046.649	3.031.395
Volledig afgeschreven 2018	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december 2018	<u>5.078.044</u>	<u>2.046.649</u>	<u>3.031.395</u>
Materiële vaste activa per 31 december 2018	<u>5.231.989</u>	<u>2.096.628</u>	<u>3.135.361</u>

De materiële vaste activa zijn onderverdeeld in onroerend goed, verbouwingen en installaties en inrichting en inventaris. De afschrijving van het onroerend goed bedraagt 3% van de aanschafprijs verminderd met de waarde van de grond. De afschrijving op de verbouwingen en installaties bedraagt 3 of 5% van de aanschafprijs. De afschrijving op inrichting en inventaris bedraagt 20% van de aanschafprijs. De afschrijvingen worden naar tijdsgelang toegepast. De specificatie van de materiële vaste activa is opgenomen in bijlage 1. De panden zijn verzekerd tegen brandschade voor een herbouwwaarde tot een totaalbedrag per 1 januari 2018 van € 9.379.000.

Financiële vaste activa

		<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
6.4 Leningen verstrekt in het kader van de doelstelling			
Verstrekt zijn leningen aan:			
Stichting Werkvisie De Hoop	6.4.1	0	140.000
Stichting Krusada	6.4.2	8.135	47.692
Stichting Yubia Bendita/Curacao Youth Care Foundation	6.4.3	139.804	142.217
DHM Industrial Services B.V.	6.4.4	20.341	0
Particulier	6.4.5	<u>25.000</u>	<u>50.000</u>
		193.279	379.909
Af: voorziening leningen Stichting Yubia Bendita/CYCF		<u>-139.804</u>	<u>-142.217</u>
Saldo per 31 december		<u><u>53.475</u></u>	<u><u>237.692</u></u>

De specificatie van de leningen is opgenomen in bijlage 2.

		<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
<u>6.4.1 Stichting Werkvisie De Hoop</u>			
Saldo per 1 januari		157.875	179.375
Afgeïst		<u>-157.875</u>	<u>-21.500</u>
Saldo per 31 december		0	157.875
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar		<u>0</u>	<u>17.875</u>
Saldo langlopende schuld		<u><u>0</u></u>	<u><u>140.000</u></u>
Rente		<u><u>1.024</u></u>	<u><u>7.887</u></u>
<u>6.4.2 Stichting Krusada</u>			
Saldo per 1 januari		91.692	134.708
Afgeïst		<u>-41.557</u>	<u>-43.016</u>
Saldo per 31 december		50.135	91.692
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar		<u>42.000</u>	<u>44.000</u>
Saldo langlopende schuld		<u><u>8.135</u></u>	<u><u>47.692</u></u>
Rente		<u><u>6.356</u></u>	<u><u>9.406</u></u>

6.4.3 Stichting Yubia Bendita/Curacao Youth Care Foundation

Saldo per 1 januari	142.217	142.217
Aflossing	<u>-2.413</u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december	<u>139.804</u>	<u>142.217</u>

Deze renteloze lening diende ter financiering van de overname van financiële verplichtingen van de toenmalige Stichting Yubia Bendita. Aangezien aflossingen op onregelmatige basis plaatsvonden en er lange tijd onduidelijkheid is geweest over de rechtsopvolging van deze stichting, is voor de gehele lening een voorziening getroffen. In 2018 is met de rechtsopvolger van de Stichting Yubia Bendita, Curaçao Youth Care Foundation, een nieuw aflossingsschema overeengekomen. Ontvangen aflossingen worden verantwoord als vrijval van deze voorziening onder "Overige opbrengsten", paragraaf 7.3.2 van deze jaarrekening.

6.4.4 DHM Industrial Services B.V.

Saldo per 1 januari	47.806	92.712
Aflossing	<u>-11.865</u>	<u>-44.906</u>
Saldo per 31 december	35.941	47.806
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	<u>15.600</u>	<u>47.806</u>
Saldo langlopende schuld	<u>20.341</u>	<u>0</u>
Rente	<u>2.585</u>	<u>4.291</u>

Per 1 januari 2013 heeft DHM Industrial Services de activiteiten van De Hoop Metaal, onderdeel van Stichting Werkvisie De Hoop overgenomen. Hierbij zijn door Stichting Vrienden van De Hoop twee leningen verstrekt van € 70.000 resp. € 38.000. Eerstgenoemde lening betreft een achtergestelde lening, de tweede lening betreft een hypothecaire lening. Deze laatste lening is in 2017 in zijn geheel afgelost.

6.4.5 Particulier

Saldo per 1 januari	50.000	50.000
Aflossing	<u>-25.000</u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december	25.000	50.000
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	<u>0</u>	<u>0</u>
Saldo langlopende schuld	<u>25.000</u>	<u>50.000</u>
Rente	<u>508</u>	<u>1.128</u>

Lening is in 2014 ontstaan uit de nalatenschap van mw H. Hofman. De lening eindigt op 30 juni 2032. De schuldenaar is niet verplicht om tussentijds op de lening af te lossen maar dit is wel toegestaan. Over het saldo van de lening is een rente verschuldigd van 1,06% per jaar.

Vorraden

6.5 Voorraad goederen

<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
<u>4.095</u>	<u>5.059</u>

	31-12-2018	31-12-2017
Vorderingen		
6.6 Debiteuren		
Debiteuren per 31 december	7.866	48.111
	<u>7.866</u>	<u>48.111</u>
6.7 Aflossingsverplichtingen leningen u/g	<u>57.600</u>	<u>109.681</u>
6.8 Overige vorderingen		
Rente spaarrekeningen	295	534
Airmiles	974	974
Nog te ontvangen nalatenschappen	80.296	6.790
RC Stichting De Hoop	50	0
RC Stichting Chris en Voorkom!	0	11.411
RC Stichting Krusada	37.245	41.344
RC Stichting Sta op Zorg	0	423
Rente leningen ug	22	0
Netto lonen	708	0
Overigen	<u>17.538</u>	<u>5.246</u>
	<u>137.127</u>	<u>66.722</u>
6.9 Overlopende activa		
Waarborgsom T.P.G.	10.000	10.000
Vooruitbetaalde kosten	<u>7.485</u>	<u>11.378</u>
	<u>17.485</u>	<u>21.378</u>
Liquide middelen	31-12-2018	31-12-2017
6.10 Kas/Bank		
ING Bank		
ING: rekeningnummer 38.38.38	28.461	41.558
ING: rekeningnummer 35.04.700	3.157	4.567
Chris: Postbank rekeningnummer 3112	0	24.075
CPC: Postbank rekeningnummer 45.66.84	3.622	4.727
ING: rekeningnummer 68.68.68.889	187.783	218.313
ING: rekeningnummer 65.05.87.995	20.249	4.805
ING: Vermogen spaarrekening 608.55.86.272	1.550.000	250.000
ING: rekeningnummer 66.72.06.728	2.196	0
Encelia: ING: rekeningnummer 66.96.18.136	1.411	6.208
Krusada: ING: rekeningnummer 66.94.13.682	2.161	4.412
Horeb: ING: rekeningnummer 66.91.45.319	0	7.657
Sta op Zorg: ING: rekeningnummer 65.33.77.371	1.994	6.091
Voorkom: ING: rekeningnummer 16.09.147	<u>0</u>	<u>11.782</u>
	<u>1.801.034</u>	<u>584.194</u>
Totaal Kas/Bank/Giro	<u>1.801.034</u>	<u>584.194</u>

In 2016 is het bestaande rekening-courantkrediet verlaagd van € 750.000 naar € 250.000 op rekening 68.68.68.889.

De zekerheden staan vermeld bij de toelichting op de langlopende schulden.

Passiva

		<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Reserves en Fondsen			
RESERVES			
6.11 Continuïteitsreserve	6.11.1	1.360.737	34.357
6.12 Bestemmingsreserves	6.12.1	<u>1.651.892</u>	<u>2.551.543</u>
		<u>3.012.629</u>	<u>2.585.900</u>

6.11.1 Continuïteitsreserve

Saldo per 1 januari		34.357	393.563
Dotatie/onttrekking uit resultaatbestemming		<u>1.326.380</u>	<u>-359.206</u>
Saldo per 31 december		<u>1.360.737</u>	<u>34.357</u>

Het streven van Vrienden van De Hoop is om giften zo spoedig mogelijk in te zetten voor de doelstelling. Ten aanzien van een aan te houden 'continuïteitsreserve' (dus in aanvulling op de bestemmingsreserves) hanteert het bestuur van Vrienden van De Hoop het volgende beleid. De minimale continuïteitsreserve wordt gebaseerd op de risico-inschatting dat de inkomsten in twee achtereenvolgende jaren onvoorzien met 25% afnemen ten opzichte van de jaarbegroting. Daarbij is het wenselijk om ter dekking van dit risico te streven naar een continuïteitsreserve ter hoogte van de uitkomst van het door Vrienden van De Hoop gehanteerde rekenmodel, betreffende een gedetailleerde analyse van de financiering van vaste activa en werkkapitaal, een risico-analyse van mogelijke, onverwachte inkomstendalingen (per inkomstencategorie) en een berekening van de omvang van de financiële verplichtingen. Per 31 december 2018 is de gewenste hoogte van de continuïteitsreserve € 450.100. Vanwege de verkoop van drie panden is in 2018 eenmalig € 899.650 onttrokken aan de bestemmingsreserve en tevens € 64.505 aan de bestemmingsfondsen. Tezamen met het resultaat van € 362.225 (inclusief de boekwinst op de verkoop van de drie panden ad. € 248.177) is het totaalbedrag ad. € 1.326.380 toegevoegd aan de continuïteitsreserve.

6.12.1 Bestemmingsreserves

Reserve financiering activa:

Reserve materiële vaste activa	6.12.1.1	99.907	152.325
Reserve financiering overige vaste activa	6.12.1.2	<u>1.551.985</u>	<u>2.399.217</u>
Saldo per 31 december		<u>1.651.892</u>	<u>2.551.543</u>

6.12.1.1 Reserve materiële vaste activa

Saldo per 1 januari		152.325	160.634
Dotatie/onttrekking		<u>-52.418</u>	<u>-8.309</u>
Saldo per 31 december		<u>99.907</u>	<u>152.325</u>

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
<u>6.12.1.1.1 Reserve materiële vaste activa - Hofje De Hoop</u>		
Saldo per 1 januari	20.965	22.109
Dotatie/onttrekking	<u>-1.144</u>	<u>-1.144</u>
Saldo per 31 december	<u>19.822</u>	<u>20.965</u>
<u>6.12.1.1.2 Reserve materiële vaste activa - Spuiweg 73-75</u>		
Saldo per 1 januari	84.705	89.326
Dotatie/onttrekking	<u>-4.620</u>	<u>-4.620</u>
Saldo per 31 december	<u>80.085</u>	<u>84.705</u>
<u>6.12.1.1.3 Reserve materiële vaste activa - Spuiweg 158-160</u>		
Saldo per 1 januari	46.654	49.199
Dotatie/onttrekking	<u>-46.654</u>	<u>-2.545</u>
Saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>46.654</u>
<u>6.12.1.2 Reserve financiering overige vaste activa</u>		
Saldo per 1 januari	2.399.217	2.496.985
Dotatie/onttrekking	<u>-847.232</u>	<u>-97.768</u>
Saldo per 31 december	<u>1.551.985</u>	<u>2.399.217</u>

FONDSEN

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
6.13 Bestemmingsfondsen		
Saldo per 1 januari	215.658	135.805
Ontvangen	776.512	1.061.245
Besteed	<u>-841.017</u>	<u>-981.391</u>
Saldo per 31 december	<u>151.153</u>	<u>215.658</u>

Dit betreft giften en bijdragen welke ten gevolge van de door de giftgevers aangegeven bestemming aangewend dienen te worden voor investeringen of (nog) niet door de stichting uitgevoerde projecten. In bijlage 3 zijn de onttrekkingen uit de bestemmingsfondsen gespecificeerd per bijdrage.

Voorzieningen

6.14 Voorziening jubilea

	<u>Stand per 01-01-18</u>	<u>Dotatie 2018</u>	<u>Onttrekking 2018</u>	<u>Stand per 31-12-2018</u>
Voorziening jubilea	<u>7.700</u>	<u>2.819</u>	<u>0</u>	<u>10.520</u>

Deze voorziening is opgenomen om de toekomstige kosten voor jubilerende werknemers te spreiden.

6.15 Levensfasebudget

	Stand per 01-01-18	Dotatie 2018	Onttrekking 2018	Stand per 31-12-2018
Voorziening levensfasebudget	46.367	12.193	0	58.560

Langlopende schulden

		31-12-2018	31-12-2017
6.16 Hypothecaire leningen			
Leningen ING	6.16.1	1.576.000	1.660.000
Leningen PDKN	6.16.2	0	570.000
Leningen SKG	6.16.3	0	282.000
		<u>1.576.000</u>	<u>2.512.000</u>
Af: aflossingsverplichtingen ING		84.000	84.000
Af: aflossingsverplichtingen PDKN		0	30.000
Af: aflossingsverplichtingen SKG		0	28.000
		<u>1.492.000</u>	<u>2.370.000</u>
Saldo hypothecaire leningen			
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.)		84.000	142.000
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.)		1.492.000	2.370.000
Hiervan langlopend (> 5 jaar)		1.156.000	1.802.000

6.16.1 Leningen ING

	Stand per 01-01-18	Verstrekking 2018	Aflossing 2018	Stand per 31-12-2018
ING 65.46.54.131	1.660.000	0	84.000	1.576.000
	<u>1.660.000</u>	<u>0</u>	<u>84.000</u>	<u>1.576.000</u>

Lening ING 65.45.54.131

Deze ING-lening met een hoofdsom van € 2.500.000 is in 2007 opgenomen ter financiering van het Media- en Congrescentrum van Stichting Vrienden van De Hoop. De rente bedraagt 1,98% met een rentevastperiode van tien jaar tot 1 november 2027. Vanaf 1 februari 2008 wordt per kwartaal € 21.000 afgelost. De lening heeft een looptijd van 30 jaar. Door Stichting Vrienden van De Hoop zijn de volgende zekerheden verstrekt: - een eerste hypotheek à €375.000 op het woonhuis Spuiweg 73-73A en het winkelpand Spuiweg 75 te Dordrecht; - een eerste hypotheek à €2.500.000 op het pand Provincialeweg 122 te Dordrecht.

6.16.2 Leningen Protestants Diakonaal Krediet Nederland

	Stand per 01-01-18	Verstreking 2018	Aflossing 2018	Stand per 31-12-2018
PDKN 71.71.70.0100	380.000	0	380.000	0
PDKN 71.71.70.0119	190.000	0	190.000	0
	570.000	0	570.000	0

PDKN 71.71.70.0100

Deze lening met een hoofdsom van € 500.000 is in 2010 afgesloten ter financiering van het pand voor werkervaring aan de Sikkelstraat 5. De rente bedraagt 2,75% en de looptijd 25 jaar. De rentevastperiode is 10 jaar en eindigt op 1 januari 2020. Vanaf 1 januari 2012 werd er € 20.000 per jaar afgelost.

PDKN 71.71.70.0119

Deze lening met een hoofdsom van € 250.000 is in 2010 afgesloten ter financiering van het pand voor werkervaring aan de Sikkelstraat 5. De rente bedraagt 2,75% en de looptijd 25 jaar. De rentevastperiode is 10 jaar en eindigt op 1 januari 2020. Vanaf 1 januari 2012 werd er €10.000 per jaar afgelost.

6.16.3 Leningen Stichting Kerkelijk Geldbeheer

	Stand per 01-01-18	Verstreking 2018	Aflossing 2018	Stand per 31-12-2018
SKG 53.53.50.5050	282.000	0	282.000	0
	282.000	0	282.000	0

SKG 53.53.50.5050

Deze lening met een hoofdsom van € 700.000 is in 2010 afgesloten ter financiering van het pand voor werkervaring aan de Sikkelstraat 5. De rente bedraagt 5,00% en de looptijd 25 jaar. De rentevastperiode is 10 jaar en eindigt op 1 januari 2020. Na herfinanciering door de PDKN is in 2010 boetevrij een bedrag van € 250.000 afgelost. Vanaf 1 januari 2012 werd er € 28.000 per jaar afgelost.

Bij verkoop van het pand aan de Sikkelstraat 5 zijn bovengenoemde 3 leningen van PDKN en SKG in 2018 volledig afgelost.

		<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
6.17 Rentedragende en renteloze leningen			
Rentedragende leningen	6.17.1	65.928	130.836
Renteloze leningen	6.17.2	<u>51.050</u>	<u>51.050</u>
		<u>116.978</u>	<u>181.886</u>
Af: aflossingsverplichtingen		<u>67.939</u>	<u>79.894</u>
Saldo langlopende renteloze en rentedragende leningen		<u><u>49.039</u></u>	<u><u>101.992</u></u>
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.)		67.939	79.894
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.)		49.039	101.992
Hiervan langlopend (> 5 jaar)		14.748	65.690

6.17.1 Rentedragende leningen

	Stand per 01-01-18	Verstrekking 2018	Aflossing 2018	Stand per 31-12-2018
Kodamb	16.250	0	13.000	3.250
B.J. Klop Holding b.v.	<u>114.586</u>	<u>0</u>	<u>51.908</u>	<u>62.678</u>
	<u><u>130.836</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>64.908</u></u>	<u><u>65.928</u></u>

Kodamb

Deze lening met een hoofdsom van € 130.000 is in 2009 verstrekt. De rente bedraagt 2% en de looptijd is 10 jaar. De aflossing geschiedt in 120 termijnen. De eerste aflossing vond plaats per 1 april 2009.

B.J. Klop Holding B.V.

Deze lening is verstrekt voor een bedrag van maximaal € 180.000 t.b.v. de realisatie van een werkervaringsloods bij Stichting Krusada op Bonaire. In 2014 is voor een bedrag van € 150.000 m.b.t. deze lening opgenomen. De rente bedraagt 8% voor een periode van maximaal acht jaar waarna het percentage herzien kan worden. De lening loopt maximaal 10 jaar.

6.17.2 Renteloze leningen

	Stand per 01-01-18	Verstrekking 2018	Aflossing 2018	Stand per 31-12-2018
Leningen onbepaalde tijd	14.748	0	0	14.748
Leningen bepaalde tijd	<u>36.302</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>36.302</u>
	<u><u>51.050</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>51.050</u></u>

Kortlopende schulden

		<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
6.18 Crediteuren			
Crediteuren per 31 december		<u>51.704</u>	<u>42.166</u>
6.19 Aflossingsverplichtingen langlopende schulden			
Aflossingsverplichtingen ING		84.000	84.000
Aflossingsverplichtingen SKG		0	28.000
Aflossingsverplichtingen PDKN		0	30.000
Aflossingsverplichtingen rentedragende en renteloze leningen		<u>67.939</u>	<u>79.894</u>
		<u>151.939</u>	<u>221.894</u>
6.20 Belastingen en sociale premies			
Loonbelasting	6.20.1	50.746	35.788
Pensioenfonds	6.20.2	-10.718	-6.482
Omzetbelasting	6.20.3	<u>221</u>	<u>339</u>
		<u>40.249</u>	<u>29.645</u>
6.20.1 Loonheffing			
Aangifte 4e kwartaal		<u>50.746</u>	<u>35.788</u>
		<u>50.746</u>	<u>35.788</u>
6.20.2 Pensioenfonds			
Eindafrekening		<u>-10.718</u>	<u>-6.482</u>
		<u>-10.718</u>	<u>-6.482</u>
6.20.3 Omzetbelasting			
BTW aangifte 4e kwartaal		256	339
Suppletie 2018		<u>-35</u>	<u>0</u>
		<u>221</u>	<u>339</u>
6.21 Overige schulden			
Bankkosten		2.273	3.056
Accountantskosten		6.354	6.425
Rente ING-bank		5.215	5.493
Rente PDKN		0	7.838
Rente SKG		0	7.050
Reservering vakantiegeld/vakantierecht		53.358	53.231
Waarborgsommen huurders		3.333	3.333
Bijdragen		158.961	98.549
RC - St. Haaswijk		0	674
RC - St. De Hoop		0	300
Diversen		<u>9.760</u>	<u>79.287</u>
		<u>239.254</u>	<u>265.236</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018

	2018	Begroting 2018	2017
Baten			
7.1 Geworven baten			
Giften	2.852.758	2.675.000	2.627.890
Subsidies	<u>147.831</u>	<u>50.000</u>	<u>124.828</u>
	3.000.589	2.725.000	2.752.718

Van de ontvangen giften heeft € 828.417 een aangewezen bestemming, anders dan De Hoop - Algemeen. In Bijlage 3 is aangegeven hoe en aan welke fondsen deze zijn toegevoegd.

7.2 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

Sponsoring en deelnemersbijdragen	7.2.1	34.010	45.000	46.135
Resultaat verkoop artikelen	7.2.2	<u>161</u>	<u>0</u>	<u>-104</u>
		34.171	45.000	46.031

7.2.1 Sponsoring en deelnemersbijdragen

Sponsoring	12.882	25.000	22.882
Deelnemersbijdragen	<u>21.127</u>	<u>20.000</u>	<u>23.252</u>
	<u>34.010</u>	<u>45.000</u>	<u>46.135</u>

7.2.2 Resultaat verkoop artikelen

Netto-omzet	650	0	504
Kostprijs	<u>-489</u>	<u>0</u>	<u>-608</u>
	<u>161</u>	<u>0</u>	<u>-104</u>

		2018	Begroting 2018	2017
7.3 Overige baten				
Opbrengst exploitatie onroerend goed	7.3.1	422.666	230.000	229.947
Overige opbrengsten	7.3.2	<u>10.045</u>	<u>0</u>	<u>1.047</u>
		432.711	230.000	230.994
7.3.1 Opbrengst exploitatie onroerend goed				
Huren		174.489	230.000	229.947
Boekwinst verkoop panden		<u>248.177</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
		<u>422.666</u>	<u>230.000</u>	<u>229.947</u>
7.3.2 Overige opbrengsten				
Vrijval voorziening lening Yubia Bendita/CYCF		2.413	0	0
Diverse opbrengsten		<u>7.632</u>	<u>0</u>	<u>1.047</u>
		<u>10.045</u>	<u>0</u>	<u>1.047</u>

		2018	Begroting 2018	2017
Lasten				
7.4 Salarissen en sociale lasten				
Salarissen	7.4.1	759.758	719.000	714.491
Sociale lasten en premies	7.4.2	179.595	166.000	164.526
		<u>939.353</u>	<u>885.000</u>	<u>879.016</u>
<i>Gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's)</i>		16		16
7.4.1 Salarissen				
Salarissen (inclusief vakantietoeslag)		<u>759.758</u>	<u>719.000</u>	<u>714.491</u>
		<u>759.758</u>	<u>719.000</u>	<u>714.491</u>
7.4.2 Sociale lasten en premies				
Sociale lasten		114.508	112.000	107.143
Pensioenpremie		59.005	54.000	57.383
Eindheffingen		<u>6.082</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
		<u>179.595</u>	<u>166.000</u>	<u>164.526</u>
7.5 Overige personeelskosten				
Kosten werving en selectie		0	0	97
Opleiding en vorming		1.132	5.000	2.318
Preventieve gezondheidszorg		466	1.000	2.296
Reiskosten woon-werk		8.774	12.000	10.578
Overige personeelskosten		<u>35.056</u>	<u>52.000</u>	<u>50.678</u>
		<u>45.427</u>	<u>70.000</u>	<u>65.967</u>

De post "overige personeelskosten" is inclusief de inhuur van een projectmanager voor fondsenwerving en relatiebeheer.

Specificatie directiebeloning

Het salaris van de directeur van Vrienden van De Hoop volgt de cao van de geestelijke gezondheidszorg.

<u>A.T. Pothof</u>		
<u>Dienstverband</u>		
Aard (looptijd)	bepaald	
uren	40	
part-time percentage	1,11	
periode	01/01 - 31/12	
 <u>Bezoldiging</u>		
Jaarinkomen	Totaal	Totaal per fte
bruto loon	77.781	70.003
vakantiegeld	6.207	5.586
eindejaarsuitkering	6.463	5.817
Totaal jaarinkomen	90.451	81.406
Belastbare vergoedingen en bijtellingen	0	
Werkgeversbijdrage pensioenpremies	9.167	
Overige beloningen op termijn	0	
Totaal kosten 2018	99.618	
<i>Totaal kosten 2017</i>	<i>97.187</i>	

In haar Regeling Beloning directeurs van Goededoelenorganisaties 2018 stelt de Vereniging Goede Doelen Nederland (GDN) dat de hoogte van de beloning van directeurs in verband dient te staan met de omvang en complexiteit van de organisatie, de organisatorische context en het directiemodel.

In haar Regeling biedt GDN een model waarmee de individuele zwaarte van directiefuncties van fondswervende instellingen uitgedrukt in een zogenaamde Basis Score voor Directiefuncties (BSD) bepaald kan worden. In dit model wordt de directeur van Vrienden van De Hoop vanaf 2018 ingeschaald in groep F (BSD-score 355). Het door GDN voor deze functiegroep als norm gestelde maximaal jaarinkomen in 2018 is € 91.871 per fte.

Met het oog op de verantwoording van de stichting aan de maatschappij en donateurs, is het beleid van Vrienden van De Hoop het salaris van de directeur tenminste altijd één schaal onder de vastgestelde functiegroep in te schalen. Het maximaal jaarinkomen van de directeur is daarmee vast te stellen op € 81.270 (functiegroep E) per fte. Het werkelijk betaalde jaarinkomen over 2018 is met € 81.406 per fte conform dit beleid. Naast de maximering van het jaarinkomen per schaal, wordt in de Regeling van GDN nog een absoluut maximum van € 187.000 gehanteerd voor alle beloningscomponenten bij elkaar. Met de totale kosten van € 99.618 in 2018 ligt Vrienden van De Hoop hier dus ver onder. Een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebeloning is tevens opgenomen in het Jaarverslag, hoofdstuk Interne organisatie.

	2018	Begroting 2018	2017
7.6 Bijdragen hulpverleningswerk			
De Hoop	539.719	625.000	763.444
Horeb	86.538	87.500	70.482
Chris en Voorkom!	442.396	407.500	447.692
CPC	54.128	52.000	63.878
Sta op Zorg	36.000	36.000	33.231
Encelia	25.384	30.000	49.409
Krusada	27.931	37.000	30.132
Stay Clean	30.000	30.000	27.753
De Brug	7.778	20.000	20.000
Terwille	121.928	70.000	75.903
Voedselbank	15.000	15.000	20.000
Vrijwilligers	5.681	30.000	40.250
Overig	0	15.000	20.984
	<u>1.392.484</u>	<u>1.455.000</u>	<u>1.663.158</u>

De significant lagere realisatie ten opzichte van de begroting met betrekking tot De Hoop betreft met name de specifieke bijdrage aan Werkvisie De Hoop, vanwege bijzonder goede jaarresultaten van deze giftbestemming. De hoger dan begrote bijdrage aan Chris en Voorkom! bestaat uit het uitkeren van een 'dertiende maand' vanwege de bemoedigende resultaten van Vrienden van De Hoop in 2018 en de succesvolle fondsenwerving door Chris en Voorkom! in 2018. De hoger dan begrote bijdrage aan Terwille bestaat uit hoger dan verwachte bestemde giften. De lager dan begrote bijdragen voor Encelia, Krusada, De Brug en vrijwilligers wordt veroorzaakt door lager dan verwachte bestemde giften.

Zie bijlage 3 voor een specificatie van de bijdragen en de bestemmingsfondsen.

7.7 Huisvestingskosten

Onderhoud gebouwen	5.927	20.000	3.820
Onderhoud installaties	11.704	10.000	6.408
Verzekeringen en belastingen	17.380	15.000	9.226
Rentelasten financiering onroerend goed	66.479	69.000	125.644
Overige huisvestingskosten	8.529	9.000	5.886
	<u>110.019</u>	<u>123.000</u>	<u>150.984</u>

7.8 Afschrijvingskosten

Afschrijvingen panden	121.640	125.500	126.621
Afschrijvingen verbouwingen en installaties	25.946	30.000	29.861
Afschrijvingen inrichting en inventaris	7.242	8.000	7.495
Afschrijvingen herwaardering	6.612	8.500	8.309
	<u>161.440</u>	<u>172.000</u>	<u>172.286</u>

	2018	Begroting 2018	2017
7.9 Communicatie en evenementen			
De Hoop Magazine	60.563	100.000	105.324
Informatiebulletins en Telemarketing	94.102	60.000	73.194
Voorlichting Encelia/Horeb/Sta op Zorg/Terwille	6.826	10.000	5.207
Werving subsidies	2.530	0	3.224
Werving en behoud donateurs	13.880	28.000	14.866
Cycle for Hope en Vrouwen lopen voor Vrouwen	82.572	80.000	118.362
Afschrijvingen t.b.v. fondswervende activiteiten	21.707	28.000	18.429
Overige kosten voorlichtende activiteiten	1.501	0	1.411
	<u>283.681</u>	<u>306.000</u>	<u>340.017</u>
7.10 Organisatiekosten			
Accountants- en advieskosten	10.710	10.000	10.903
Honoraria deskundigen	12.211	10.000	17.868
Bijdragen en contributies	17.176	15.000	17.634
Vakliteratuur	775	1.000	518
Bestuurlijke en representatieve kosten	3.848	2.500	4.046
Reis- en verblijfkosten	24.016	20.000	16.450
Bankkosten	14.940	15.000	13.383
Verzekeringen	0	5.000	0
Kosten salarisverwerking	2.196	2.500	1.800
Kantoorbenodigdheden en -apparatuur	96.647	95.500	76.817
Overige organisatiekosten	1.091	5.500	7.561
	<u>183.609</u>	<u>182.000</u>	<u>166.980</u>
7.11 Rentebaten en -lasten			
Rentebaten			
Leningen u/g	10.472	19.000	22.711
Overige rentebaten	<u>295</u>	<u>1.000</u>	<u>534</u>
	10.767	20.000	23.245
Rentelasten			
Rekening-courant banken	0	0	8
Overige rentelasten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>8</u>
7.11 Resultaat rentebaten en -lasten	<u>10.767</u>	<u>20.000</u>	<u>23.237</u>

VASTSTELLING JAARREKENING

Het bestuur van Stichting Vrienden van De Hoop te Dordrecht heeft de jaarrekening over 2018 vastgesteld in zijn vergadering d.d. 15 mei 2019.

C.M. Kloet

Voorzitter

Y. Starreveld

Secretaris

C. Mulder

Lid

H. van den Heuvel

Lid

L.A. Verweij

Lid

Stichting Vrienden van de Hoop
Provincialeweg 122
3329 KP DORDRECHT

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Vrienden van de Hoop

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Vrienden van de Hoop te Dordrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag op pagina 52 tot en met pagina 78 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Vrienden van de Hoop per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018 (met een balanstotaal van € 5.257.047);
2. de staat van baten en lasten over 2018 (met een resultaat van € 362.225 overschot); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vrienden van de Hoop zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag (pagina 4 tot en met pagina 51);
- vaststelling jaarrekening;
- bijlage 1: Specificatie van de materiële vaste activa;
- bijlage 2: Overzicht van de financiële vaste activa;
- bijlage 3: Specificatie giften, bestemmingsfondsen en bijdragen;
- bijlage 4: Verschillenanalyse.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat en alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties vereist is. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Was getekend te Sliedrecht, 15 mei 2019.

WITh accountants B.V.
Drs. J. Snoei RA

Bijlage.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2018 van Stichting Vrienden van de Hoop

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

SPECIFICATIE MATERIËLE VASTE ACTIVA PER 31 DECEMBER 2018 (in Euro's)

	Aanschaf- prijs	Boek- waarde 31-12-17	afschr. 2018	invest./ desinvest.	Boek- waarde 31-12-18
Bedrijfsmiddelen					
<u>Onroerend goed</u>					
Verbouwingen opslagloods V&F	6.175	3.223	180	0	3.043
Media- en Congrescentrum (deel BM)	111.249	73.701	2.810	0	70.891
Totaal	117.423	76.924	2.990	0	73.934
<u>Inrichting & inventaris</u>					
Kantoor Vrienden	36.521	4.979	3.395	28.448	30.032
Totaal bedrijfsmiddelen	153.944	81.903	6.385	28.448	103.966

Direct in gebruik voor doelstellingen

Onroerend goed

Spuiweg 73-75:

- grond en panden	99.832	47.341	2.069	0	45.272
- verbouwingen en installaties	216.360	177.213	6.560	0	170.653
- herwaardering	153.432	84.705	4.620	0	80.084

Spuiweg 73-75:

	469.624	309.259	13.250	0	296.009
--	---------	---------	--------	---	---------

Spuiweg 106-110:

- grond en panden	91.516	49.497	1.901	0	47.596
- verbouwingen en installaties	279.247	46.846	4.060	0	42.786

Spuiweg 106-110:

	370.763	96.343	5.961	0	90.382
--	---------	--------	-------	---	--------

Spuiweg 158-160:

- grond en panden	38.571	22.687	179	-22.508	0
- verbouwingen en installaties	88.761	47.969	961	-47.008	0
- herwaardering	84.509	46.655	848	-45.807	0

Spuiweg 158-160:

	211.842	117.311	1.988	-115.323	0
--	---------	---------	-------	----------	---

Hofje De Hoop 1-4:

- grond en panden	389.949	230.467	10.432	0	220.035
- verbouwingen en installaties	72.404	39.972	2.180	0	37.792
- herwaardering	37.977	20.966	1.144	0	19.822

Hofje De Hoop 1-4:

	500.330	291.404	13.756	0	277.649
--	---------	---------	--------	---	---------

Albert Cuypsingel 349:

- grond en panden	138.403	48.049	2.369	-45.680	0
- verbouwingen en installaties	207.462	164.211	4.204	-160.007	0

Albert Cuypsingel 349:

	345.865	212.260	6.574	-205.687	0
--	---------	---------	-------	----------	---

Sikkelstraat 5-7:

- grond en panden	1.298.500	1.190.753	10.316	-1.180.436	0
- verbouwingen en installaties	8.961	7.639	202	-7.438	0

Sikkelstraat 5-7:

	1.307.461	1.198.392	10.518	-1.187.874	0
--	-----------	-----------	--------	------------	---

	Aanschaf- prijs	Boek- waarde 31-12-17	afschr. 2018	invest./ desinvest.	Boek- waarde 31-12-18
Opslagloods:					
- verbouwingen en installaties	2.646	1.381	77	0	1.304
Opslagloods:	2.646	1.381	77	0	1.304
Media- en Congrescentrum:					
- grond en panden	3.620.335	2.398.803	91.564	0	2.307.240
- verbouwingen en installaties	77.014	53.015	7.701	0	45.313
Media- en Congrescentrum:	3.697.349	2.451.818	99.265	0	2.352.553
<u>Totaal onroerend goed</u>	6.905.880	4.678.169	151.388	-1.508.884	3.017.897
<u>Inrichting & inventaris</u>					
Media- en Congrescentrum	34.470	20.014	4.616	-2.105	13.292
Radiostudio MCC - Airco	4.968	698	492	0	205
<u>Totaal inrichting & inventaris</u>	39.438	20.712	5.109	-2.105	13.498
Totaal doelstelling	6.945.318	4.698.881	156.497	-1.510.989	3.031.395
Totaal mat. vaste activa	7.099.262	4.780.784	162.881	-1.482.542	3.135.361
<u>Per soort</u>					
- grond en panden	5.788.355	4.061.298	121.640	-1.248.625	2.691.033
- verbouwingen en installaties	959.029	541.470	26.126	-214.452	300.892
- herwaardering	275.919	152.325	6.612	-45.807	99.907
- inrichting en inventaris	75.959	25.690	8.503	26.342	43.529
Totaal mat. vaste activa	7.099.262	4.780.784	162.881	-1.482.542	3.135.361

BIJLAGE 2

Overzicht van langlopende vorderingen per 31-12-2018 (in Euro's)

Lening nr.	Leningnemer	Datum	Hoofdsom €	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente (%) %	Saldo 31-12-2017 €
<u>Leningen Werkvisie de Hoop</u>							
Bouw & Interieur - werkkapitaal	Werkvisie De Hoop	31-12-12	100.000	onbepaald	onderhands	2,25%	100.000
Music & Books - werkkapitaal	Werkvisie De Hoop	31-12-12	40.000	onbepaald	onderhands	2,25%	40.000
Werkvisie inz. JobUp - deelneming	Werkvisie De Hoop	31-12-12	25.000	5 jaar	onderhands	4,50%	15.000
Grafisch Centrum - drukpers	Werkvisie De Hoop	15-03-13	57.500	5 jaar	onderhands	5,00%	2.875
<i>Subtotaal</i>			<u>222.500</u>				<u>157.875</u>
<u>Leningen Stichting Krusada</u>							
Werkervaringsloods	St. Krusada	14-05-14	180.000	10 jaar	onderhands	8,00%	91.692
<i>Subtotaal</i>			<u>205.000</u>				<u>91.692</u>
<u>Leningen DHM Industrial Service</u>							
DHM Industrial Service - 1	DHM Industrial Service	07-01-13	70.000	10 jaar	achtergesteld	6,00%	47.806
<i>Subtotaal</i>			<u>70.000</u>				<u>47.806</u>
<u>Lening vanuit nalatenschap</u>							
	Particulier	05-01-14	50.000	25 jaar	onderhands	1,06%	50.000
<i>Subtotaal</i>			<u>50.000</u>				<u>50.000</u>
<u>Lening Yubia Bendita/CYCF</u>							
	Yubia Bendita/CYCF	01-03-01	165.181				142.217
<i>Subtotaal</i>			<u>165.181</u>				<u>142.217</u>
Totaal Generaal							489.590
Voorziening Yubia Bendita/CYCF							-142.217
Balans 31/12/2018							<u><u>347.373</u></u>

Nw leningen in 2018 €	Aflossing 2018 €	Afboeking 2018 €	Saldo 31-12-2018 €	Rente 2018 €	Saldo over 5 jaar €	Resterende looptijd	Aflossings- wijze	Aflossing 2019 verwerkt in 2018 €	Langlopend per 31-12-2018 €	Gestelde zekerheid
0	100.000	0	0	495	0		afh.van ink.	0	0	geen
0	40.000	0	0	158	0		afh.van ink.	0	0	geen
0	15.000	0	0	347	0		per jaar	0	0	geen
0	2.875	0	0	24	0		per maand	0	0	geen
0	157.875	0	0	1.024	0			0	0	
0	41.557	0	50.135	6.356	0	6 jaar	per maand	42.000	8.135	geen
0	41.557	0	50.135	6.356	0			42.000	8.135	
0	11.865	0	35.941	2.585	0	4 jaar	per kwartaal	15.600	20.341	hypotheek
0	11.865	0	35.941	2.585	0			15.600	20.341	
0	25.000	0	25.000	508	0	14 jaar		0	25.000	geen
0	25.000	0	25.000	508	0			0	25.000	
0	2.413	0	139.804	0	0			0	139.804	geen
0	2.413	0	139.804	0	0			0	139.804	
0	238.710	0	250.879	10.472	0			57.600	193.279	
0	-2.413	0	-139.804	0	0				-139.804	
0	236.298	0	111.075	10.472	0			57.600	53.475	

BIJLAGE 3

Bestemmingsfondsen	Kstn werving					Begr.2018		
	Saldo 1/1	Giften	en beheer	Dotatie	Onttrekking	Saldo 31/12	bijdragen	bijdragen
De Hoop - Algemeen	-	2.024.341	-742.372	3.211	-3.211	-	43.750	32.500
De Hoop - KJP	-	905	-	905	-	905	-	-
De Hoop - Pastoraat	-	4.144	-622	3.522	-3.522	-	95.122	95.000
De Hoop - Werk Sjaak buitenland	-	-	-	-	-	-	5.381	5.000
De Hoop - Hulp over grenzen	-	-	-	-	-	-	1.924	5.000
De Hoop - Inloophuis	-	97.070	-11.156	85.914	-85.914	-	127.550	120.000
De Hoop - Huizen van Hoop	-	3.292	-494	2.798	-2.798	-	38.462	37.500
De Hoop - Interne Opleidingsschool	-	16.797	-250	16.548	-7.999	8.548	45.892	35.000
De Hoop - Kinderen verslaafde ouders	36.107	20.860	-1.629	19.231	-30.782	24.556	30.782	30.000
De Hoop - BZW Vrouwen	-	260	-	260	-260	-	260	-
De Hoop - Stay Clean	-	3.445	-517	2.928	-2.928	-	30.000	30.000
De Hoop - Overige projecten	-	6.714	-6.714	-	-	-	32.316	30.000
De Hoop - Noodfonds	-	1.961	-	1.961	-1.961	-	2.315	10.000
Werkvisie De Hoop - Werkervaring	115.253	66.829	-10.024	56.804	-65.866	106.191	115.966	225.000
Horeb - Algemeen	59.006	5.280	-792	4.488	-63.494	-	86.538	87.500
Horeb - Kapel	3.821	-	-	-	-3.821	-	-	-
Horeb - Renovatie en nieuwbouw	-	285	-	285	-285	-	-	-
Horeb - Muziekinstrumenten	1.471	-	-	-	-1.471	-	-	-
Chris en Voorkom!	-	340.305	-	340.305	-340.305	0	442.396	407.500
CPC - Algemeen	-	31.916	-4.636	27.280	-27.280	-	41.538	42.000
CPC - België	-	-	-	-	-	-	10.000	10.000
CPC - Hulpfonds behandeling	-	2.590	-	2.590	-2.590	-	2.590	-
Sta Op Zorg - Inloophuis	-	41.358	-3.934	37.424	-29.027	8.397	36.000	36.000
Encelia - Algemeen	-	14.072	-2.111	11.961	-11.961	-	25.384	30.000
Krusada - Algemeen	-	29.776	-1.845	27.931	-27.931	-	27.931	37.000
De Brug	-	-	-	-	-	-	7.778	20.000
Terwille	-	134.878	-10.394	124.484	-121.928	2.556	121.928	70.000
Vrienden van De Hoop - voedselbank	-	-	-	-	-	-	15.000	15.000
Vrijwilligers	-	5.681	-	5.681	-5.681	-	5.681	30.000
Totaal bestemmingsfondsen	215.658	2.852.758	-797.489	776.512	-841.017	151.153	1.392.484	1.455.000

BIJLAGE 4

Verschillenanalyse jaarrekening 2018 en begroting 2018 (in Euro's)

	Jaarrekening 2018	Begroting 2018	Verschil	
			in €	in %
Baten				
Geworven baten	2.852.758	2.675.000	177.758	7%
Opbrengst exploitatie onroerend goed	422.666	230.000	192.666	84%
Opbrengst subsidies	147.831	50.000	97.831	196%
Resultaat rentebaten en -lasten	10.767	20.000	-9.233	-46%
Overige opbrengsten	44.216	45.000	-784	-2%
Som der baten	3.478.237	3.020.000		
Lasten				
Besteed aan doelstellingen:				
Exploitatiekosten accommodatie t.b.v.				
Stichting De Hoop en gelieerde instellingen	332.334	363.760	-31.426	-9%
Bijdragen hulpverleningswerk	1.482.134	1.574.250	-92.116	-6%
Voorlichtende activiteiten	504.056	530.916	-26.860	-5%
Totaal besteed aan doelstellingen	2.318.524	2.468.926		
Wervingskosten baten	596.950	520.449	76.501	15%
Kosten beheer en administratie	200.539	205.625	-5.086	-2%
Som der lasten	3.116.013	3.195.000		
Overschot / Tekort (-)	362.225	-175.000		

